



Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

2. dubna 2020*

Obsah

Právní rámec	4
Mezinárodní právo	4
Unijní právo	5
Směrnice 2011/95/EU	5
Rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601	6
Skutečnosti předcházející sporům a postupy před zahájením soudních řízení	11
Řízení před Soudním dvorem	13
K žalobám	13
K přípustnosti	13
K námitkám nepřípustnosti uplatněným ve věcech C-715/17, C-718/17 a C-719/17, které vycházejí z toho, že žaloby jsou bezpředmětné a odporují účelu řízení podle článku 258 SFEU	14
– Argumentace účastníků řízení	14
– Závěry Soudního dvora	14
K námitkám nepřípustnosti uplatněným ve věcech C-715/17 a C-718/17, které vycházejí z porušení zásady rovného zacházení	17
– Argumentace účastníků řízení	17
– Závěry Soudního dvora	17
K námitce nepřípustnosti uplatněné ve věci C-718/17, která vychází z porušení práva na obhajobu v rámci postupu před zahájením soudního řízení	18
– Argumentace účastníků řízení	18

* Jednací jazyky: čeština, maďarština a polština.

– Závěry Soudního dvora	19
K námitce nepřijatelnosti uplatněné ve věci C-719/17, která vychází z nepřesnosti nebo neucelenosti žaloby	21
– Argumentace účastnic řízení	21
– Závěry Soudního dvora	22
K věci samé	23
K otázce, zda k tvrzenému neplnění povinností skutečně došlo	23
K důvodům, které na svoji obranu uplatňují Polská republika a Maďarsko a které vycházejí z článku 72 SFEU, ve spojení s čl. 4 odst. 2 SEU	24
Argumentace účastníků řízení	24
Závěry Soudního dvora	25
K důvodu, který na svoji obranu uplatňuje Česká republika a který vychází z nefunkčnosti a neúčinnosti relokačního mechanismu upraveného v rozhodnutích 2015/1523 a 2015/1601 při jeho uplatňování v praxi	30
Argumentace účastnic řízení	30
Závěry Soudního dvora	31
K nákladům řízení	33

„Nesplnění povinnosti státem – Rozhodnutí (EU) 2015/1523 a (EU) 2015/1601 – Články 5 odst. 2 a 4 až 11 těchto rozhodnutí – Dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Řecké republiky a Italské republiky – Nouzová situace vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí na území některých členských států – Relokace těchto státních příslušníků na území jiných členských států – Řízení o relokaci – Povinnost členských států oznamovat v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohou být rychle přemístěni na jejich území – Navazující povinnosti vedoucí ke skutečné relokaci – Zájmy členských států související s národní bezpečností a veřejným pořádkem – Možnost členského státu dovolávat se článku 72 SFEU jakožto důvodu pro neuplatnění aktů unijního práva, které mají závaznou povahu“

Ve spojených věcech C-715/17, C-718/17 a C-719/17,

jejichž předmětem jsou žaloby pro nesplnění povinnosti na základě článku 258 SFEU, podané ve dnech 21. a 22. prosince 2017,

Evropská komise, zastoupená Z. Malůškovou, A. Stobieckou-Kuik, G. Wilsem a A. Tokárem, jako zmocněnci,

žalobkyně,

proti

Polské republice, zastoupené E. Borawskou-Kędzierskou a B. Majczynou, jako zmocněnci,

žalované,

podporované:

Českou republikou, zastoupenou M. Smolkem, J. Vláčilem, J. Pavlišem a A. Brabcovou, jako zmocněnci,

Maďarskem, zastoupeným M. Z. Fehérem, jako zmocněncem,

vedlejšími účastníky řízení (věc C-715/17),

Evropská komise, zastoupená Z. Malůškovou, A. Stobieckou-Kuik, G. Wilsem a A. Tokárem, jako zmocněnci,

žalobkyně,

proti

Maďarsku, zastoupenému M. Z. Fehérem a G. Koósem, jako zmocněnci,

žalovanému,

podporovanému:

Českou republikou, zastoupenou M. Smolkem, J. Vláčilem, J. Pavlišem a A. Brabcovou, jako zmocněnci,

Polskou republikou, zastoupenou E. Borawskou-Kędzierskou a B. Majczynou, jako zmocněnci,

vedlejšími účastnicemi řízení (věc C-718/17),

a

Evropská komise, zastoupená Z. Malůškovou, A. Stobieckou-Kuik, G. Wilsem a A. Tokárem, jako zmocněnci,

žalobkyně,

proti

České republice, zastoupené M. Smolkem, J. Vláčilem, J. Pavlišem a A. Brabcovou, jako zmocněnci,

žalované,

podporované:

Maďarskem, zastoupeným M. Z. Fehérem, jako zmocněncem,

Polskou republikou, zastoupenou E. Borawskou-Kędzierskou a B. Majczynou, jako zmocněnci,

vedlejšími účastníky řízení (věc C-719/17),

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal (zpravodajka), předsedkyně senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce třetího senátu, L. S. Rossi, J. Malenovský a F. Biltgen, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. května 2019,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 31. října 2019,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žalobou ve věci C-715/17 se Evropská komise domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Polská republika tím, že v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, neoznamovala náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na její území, neplnila ode dne 16. března 2016 povinnosti, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí Rady (EU) 2015/1523 ze dne 14. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka (Úř. věst. 2015, L 239, s. 146), a z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí Rady (EU) 2015/1601 ze dne 22. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka (Úř. věst. 2015, L 248, s. 80), a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 těchto rozhodnutí.
- 2 Žalobou ve věci C-718/17 se Komise domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Maďarsko tím, že v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, neoznamovalo náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na jeho území, neplnilo povinnosti, které pro něj vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro něj vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 tohoto rozhodnutí.
- 3 Žalobou ve věci C-719/17 se Komise domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Česká republika tím, že v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, neoznamovala náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na její území, neplnila povinnosti, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 těchto rozhodnutí.

Právní rámec

Mezinárodní právo

- 4 Dne 22. dubna 1954 vstoupila v platnost Úmluva o právním postavení uprchlíků podepsaná dne 28. července 1951 v Ženevě [*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)]. Byla doplněna Protokolem týkajícím se právního postavení uprchlíků, který byl uzavřen v New Yorku dne 31. ledna 1967 a vstoupil v platnost dne 4. října 1967 (dále jen „Ženevská úmluva“).
- 5 Článek 1 Ženevské úmluvy poté, co v oddílu A mimo jiné definuje pro účely této úmluvy pojem „uprchlík“, v oddílu F uvádí:

„Ustanovení této úmluvy se nevztahují na žádnou osobu, o níž jsou vážné důvody se domnívat, že

- a) se dopustila zločinu proti míru, válečného zločinu nebo zločinu proti lidskosti, ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech;
- b) se dopustila vážného nepolitického zločinu mimo zemi svého azylu dříve, než jí bylo povoleno se tam usadit jako uprchlík;
- c) je vinna činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Spojených národů.“

Unijní právo

Směrnice 2011/95/EU

- 6 Článek 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. 2011, L 337, s. 9), nadepsaný „Vyloučení“, který je obsažen v kapitole III této směrnice, nadepsané „Podmínky pro získání postavení uprchlíka“, v odstavcích 2 a 3 stanoví:

„2. Státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti jsou vyloučeni z postavení uprchlíka, existují-li závažné důvody se domnívat, že

- a) se dopustili zločinu proti míru, válečného zločinu nebo zločinu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech;
- b) se dopustili vážného nepolitického zločinu mimo zemi svého azylu dříve, než byli uznáni uprchlíkem, tj. před vydáním povolení k pobytu na základě přiznání postavení uprchlíka. Za vážné nepolitické zločiny lze považovat zvláště kruté činy, přestože byly údajně spáchány s politickým cílem;
- c) jsou vinní činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN[, podepsané v San Franciscu dne 26. června 1945].

3. Odstavec 2 se vztahuje též na osoby, které podněcují k páčání zločinů v něm uvedených nebo se na jejich páčání jinak účastní.“

- 7 Kapitola V směrnice 2011/95, nadepsaná „Podmínky pro získání nároku na doplňkovou ochranu“, obsahuje článek 17, nadepsaný „Vyloučení“, který zní:

„1. Státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti nemají nárok na doplňkovou ochranu, existují-li vážné důvody se domnívat, že

- a) se dopustili zločinu proti míru, válečného zločinu nebo zločinu proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech;
- b) se dopustili vážného zločinu;
- c) jsou vinní činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN;
- d) představují nebezpečí pro společnost nebo pro bezpečnost členského státu, ve kterém se nachází.

2. Odstavec 1 se vztahuje též na osoby, které podněcují k páčání zločinů v něm uvedených nebo se na jejich páčání jinak účastní.

3. Členské státy mohou vyloučit státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti z možnosti získat doplňkovou ochranu, pokud před svým přijetím v dotyčném členském státě spáchali jeden nebo více zločinů, na které se odstavec 1 nevztahuje a za které lze uložit trest odnětí svobody, kdyby byl spáchán v dotyčném členském státě, a pokud dotyčná osoba opustila svou zemi původu pouze proto, aby se vyhnula trestům za uvedené zločiny.“

Rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601

8 V bodech 1, 2, 7, 11, 12, 23, 25, 26, 31 a 32 odůvodnění rozhodnutí 2015/1601 bylo uvedeno:

„(1) V souladu s čl. 78 odst. 3 [SFEU], ocitnou-li se jeden nebo více členských států ve stavu nouze v důsledku náhlého přílivu státních příslušníků třetích zemí, může Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijmout ve prospěch dotyčných členských států dočasná opatření.

(2) V souladu s článkem 80 [SFEU] se mají politiky Unie v oblasti kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví a jejich provádění řídit zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy a akty Unie přijaté v této oblasti mají obsahovat vhodná opatření pro uplatňování této zásady.

[...]

(7) Na zasedáních konaných ve dnech 25. a 26. června 2015 Evropská rada mimo jiné rozhodla, že by měly být současně rozpracovány tři klíčové aspekty: relokace/přesídlení, návrat/zpětné přebírání osob/reintegrace a spolupráce se zeměmi původu a tranzitu. Evropská rada se s ohledem na současnou mimořádnou situaci a závazek zesílit solidaritu a odpovědnost zejména dohodla, že v průběhu dvou let dojde k dočasné a výjimečné relokaci 40 000 osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, z Itálie a Řecka do jiných členských států, na čemž se budou podílet všechny členské státy.

[...]

(11) Dne 20. července 2015 bylo s ohledem na specifickou situaci členských států přijato na základě konsensu usnesení zástupců vlád členských států zasedajících v [Evropské] [r]adě o relokaci 40 000 osob s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany z Itálie a Řecka. V průběhu dvou let bude přemístěno 24 000 osob z Itálie a 16 000 osob z Řecka. Dne 14. září 2015 přijala Rada [Evropské unie] rozhodnutí [...] 2015/1523, kterým se vytvořil dočasný a výjimečný mechanismus pro relokaci osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, z Itálie a Řecka do jiných členských států.

(12) V důsledku rostoucího počtu migrantů přicházejících do Řecka a z Řecka se během uplynulých měsíců migrační tlak na jižních vnějších pozemních i námořních hranicích opět prudce zvýšil a posun migračních toků pokračoval z centrálního Středomoří do východního Středomoří a směrem k západobalkánské trase. Vzhledem k této situaci by měla být odůvodněna další dočasná opatření, aby se zmírnil azylový tlak v Itálii a Řecku.

[...]

(23) Opatření za účelem relokace z Itálie a Řecka stanovená tímto rozhodnutím představují dočasné odchýlení se od pravidla stanoveného v čl. 13 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013[ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31)], podle něhož by jinak Itálie a Řecko byly příslušné k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu na základě kritérií uvedených v kapitole III daného nařízení, jakož i dočasné odchýlení se od procesních kroků, včetně lhůt, stanovených v člancích 21, 22 a 29 uvedeného nařízení. Ostatní ustanovení nařízení [...] č. 604/2013 [...] se dále použijí [...]

[...]

(25) Bylo nutné určit, jaká kritéria se mají používat při rozhodování o tom, kteří žadatelé a kolik jich má být přemístěno z Itálie a Řecka, aniž by byla dotčena rozhodnutí na vnitrostátní úrovni týkající se žádostí o azyl. Počítá se se zavedením jasného a fungujícího systému založeného na Eurostatem vymezené prahové hodnotě průměrné míry kladně vyřízených rozhodnutí o poskytnutí mezinárodní ochrany v průběhu řízení v prvním stupni na úrovni Unie z celkového počtu rozhodnutí o žádostech o mezinárodní ochranu přijatých na prvním stupni na úrovni Unie na základě nejnovějších dostupných statistik. Na jedné straně by tato prahová hodnota měla v maximální možné míře zajistit, aby všichni žadatelé, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, měli možnost plně a rychle požívat svých práv na ochranu v členském státě relokace. Na druhou stranu by musela v maximální možné míře předcházet tomu, aby žadatelé, kteří pravděpodobně obdrží zamítavé rozhodnutí o jejich žádosti, byli přemístěni do jiného členského státu, a tudíž si nedovoleně prodlužovali svůj pobyt v Unii. V tomto rozhodnutí by měla být použita prahová hodnota 75 %, která vychází z nejnovějších dostupných aktualizovaných čtvrtletních údajů Eurostatu o rozhodnutích vydaných v prvním stupni.

(26) Účelem dočasných opatření je odlehčit Itálii a Řecku od vysokého azylového tlaku, zejména tím, že se přemístí významná část žadatelů s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany, kteří přišli na území Itálie a Řecka po dni, od kterého se použije toto rozhodnutí. Na základě celkového počtu státních příslušníků třetích zemí, kteří nedovoleně vstoupili na území Itálie a Řecka v roce 2015, a počtu osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, by z Itálie a Řecka mělo být přemístěno celkem 120 000 žadatelů s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany. [...]

[...]

(31) Je nutno zajistit zavedení rychlého řízení o relokaci a provádění dočasných opatření doplnit úzkou administrativní spoluprací mezi členskými státy a operativní podporou poskytovanou [Evropským podpůrným úřadem pro otázky azylu (EASO)].

(32) Během celého řízení o relokaci až do provedení přesunu žadatele by se měl brát ohled na národní bezpečnost a veřejný pořádek. Jestliže se členský stát důvodně domnívá, že určitý žadatel představuje hrozbu pro jeho národní bezpečnost nebo veřejný pořádek, měl by o této skutečnosti informovat ostatní členské státy, přičemž musí plně dodržet základní práva žadatele, včetně příslušných pravidel ochrany údajů.“

9 Body 1, 2, 7, 23, 25, 26, 31 a 32 odůvodnění rozhodnutí 2015/1601 byly formulovány v podstatě stejně jako body 1, 2, 6, 18, 20, 21, 25 a 26 rozhodnutí 2015/1523.

- 10 Článek 1 rozhodnutí 2015/1601, nadepsaný „Předmět“, v odstavci 1 v podstatě ve stejném znění jako článek 1 rozhodnutí 2015/1523 stanovil:

„Toto rozhodnutí stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka na podporu jejich lepšího vyrovnání se s nouzovou situací vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí do těchto členských států.“

- 11 Článek 2 obou těchto rozhodnutí, nadepsaný „Definice“, stanovil:

„Pro účely tohoto rozhodnutí se rozumí:

[...]

- e) ‚relokací‘ přesun žadatele z území členského státu, který je podle kritérií stanovených v kapitole III nařízení [...] č. 604/2013 příslušný pro posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, na území členského státu relokace;
- f) ‚členským státem relokace‘ členský stát, který se podle nařízení [...] č. 604/2013 stane příslušným k posouzení žádosti žadatele o mezinárodní ochranu po jeho relokaci na území tohoto členského státu.“
- 12 Článek 3 rozhodnutí 2015/1601, nadepsaný „Oblast působnosti“, který byl formulován stejně jako článek 3 rozhodnutí 2015/1523, stanovil:

„1. Relokace podle tohoto rozhodnutí se uskuteční pouze v případě žadatele, který podal žádost o mezinárodní ochranu v Itálii nebo v Řecku a pro nějž by tyto státy byly jinak příslušné podle kritérií pro určení příslušného členského státu stanovených v kapitole III nařízení [...] č. 604/2013.

2. Relokace podle tohoto rozhodnutí se uplatní pouze u žadatele, který je státním příslušníkem země, u níž podíl rozhodnutí o poskytnutí mezinárodní ochrany na celkovém počtu rozhodnutí o žádostech o mezinárodní ochranu přijatých v prvním stupni podle kapitoly III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU [ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60)] představuje podle nejnovějších dostupných, čtvrtletně aktualizovaných údajů Eurostatu v celé Unii v průměru 75 % nebo více. [...]"

- 13 Článek 4 rozhodnutí 2015/1523 stanovil, že z Itálie a Řecka bude na území ostatních členských států, na něž se vztahovalo toto rozhodnutí a mezi které nepatřilo Maďarsko, přemístěno 40 000 osob s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany, přičemž 24 000 z nich mělo být přemístěno z Itálie a 16 000 z Řecka.

- 14 Článek 4 rozhodnutí 2015/1601 stanovil:

„1. 120 000 žadatelů bude do ostatních členských států přemístěno takto:

- a) 15 600 žadatelů bude přemístěno z Itálie na území ostatních členských států podle tabulky uvedené v příloze I;
- b) 50 400 žadatelů bude přemístěno z Řecka na území ostatních členských států podle tabulky uvedené v příloze II;
- c) 54 000 žadatelů bude přemístěno na území členských států úměrně k číselným údajům uvedeným v přílohách I a II, buď v souladu s odstavcem 2 tohoto rozhodnutí, nebo prostřednictvím změny tohoto rozhodnutí, jak je uvedeno v čl. 1 odst. 2 a odstavci 3 tohoto článku.

2. Od 26. září 2016 bude 54 000 žadatelů podle odst. 1 písm. c) přemístěno z Itálie a Řecka úměrným způsobem vyplývajícím z odst. 1 písm. a) a b) na území jiných členských států úměrně k číselným údajům uvedeným v přílohách I a II. Komise předloží Radě návrh o počtech žadatelů, kteří mají být odpovídajícím způsobem přiděleni jednotlivým členským státům.

[...]“

- 15 Článek 4 rozhodnutí 2015/1601 byl na základě článku 1 rozhodnutí Rady (EU) 2016/1754 ze dne 29. září 2016 (Úř. věst. 2016, L 268, s. 82) doplněn o následující odstavce:

„3a. Pokud jde o relokaci žadatelů podle odst. 1 písm. c), členské státy se mohou rozhodnout, že svou povinnost splní tím, že přijmou na své území syrské státní příslušníky pobývající v Turecku v rámci národních nebo mezinárodních režimů legálního přijímání osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, jiných, než je program znovuosídlování, jenž byl předmětem závěrů zástupců vlád členských států přijatých v [Evropské] [r]adě dne 20. července 2015. Počet osob, který členský stát takto přijme, povede k odpovídajícímu snížení závazku daného členského státu.

[...]“

- 16 Přílohy I a II rozhodnutí 2015/1601 obsahovaly tabulky, ve kterých byly pro každý členský stát – s výjimkou Řecké republiky a Italské republiky – na který se vztahovalo toto rozhodnutí, a tedy i pro Polskou republiku, Maďarsko a Českou republiku, uvedeny závazně stanovené počty žadatelů o mezinárodní ochranu z Itálie a Řecka, kteří měli být přemístěni na území těchto členských států.

- 17 Článek 5 rozhodnutí 2015/1601, nadepsaný „Řízení o relokaci“, stanovil:

„[...]“

2. Členské státy v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, oznámí počet žadatelů, kteří mohou být rychle přemístěni na jejich území, a veškeré další relevantní informace.

3. Na základě informací uvedených v odstavci 2 Itálie a Řecko za pomoci úřadu EASO a případně styčných úředníků členských států uvedených v odstavci 8 určí jednotlivé žadatele, kteří by mohli být přemístěni do ostatních členských států, a co nejdříve sdělí všechny relevantní informace kontaktním místům těchto členských států. Pro tento účel mají přednost zranitelní žadatelé ve smyslu článků 21 a 22 směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2013/33/EU [ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. 2013, L 180, s. 96)].

4. V návaznosti na souhlas členského státu relokace přijmou Itálie a Řecko po konzultaci s úřadem EASO co nejdříve rozhodnutí o relokaci každého určeného žadatele do určitého členského státu relokace a uvědomí o tom žadatele v souladu s čl. 6 odst. 4. Členský stát relokace může rozhodnout, že relokaci žadatele neschválí, pouze pokud existují přiměřené důvody podle odstavce 7 tohoto článku.

5. Žadatelé, jejichž otisky prstů je nutné sejmout na základě povinností stanovených v článku 9 nařízení [Evropského parlamentu a Rady] (EU) č. 603/2013 [ze dne 26. června 2013 o zřízení systému ‚Eurodac‘ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (Úř. věst. 2013, L 180, s. 1)], smějí být navrženi na relokaci pouze tehdy, pokud jim byly otisky prstů sejmuty a předány do ústředního systému Eurodac podle uvedeného nařízení.

6. Přesun žadatele na území členského státu relokace se uskuteční co nejdříve po dni oznámení rozhodnutí o relokaci dotyčné osobě podle čl. 6 odst. 4. Itálie a Řecko předají členskému státu relokace údaje o dni a času přesunu, jakož i veškeré další relevantní informace.

7. Členské státy si ponechají právo odmítnout relokaci žadatele, pouze pokud existují přiměřené důvody považovat jej za hrozbu pro jejich národní bezpečnost nebo veřejný pořádek nebo pokud existují vážné důvody k použití ustanovení o vyloučení obsažených v člancích 12 a 17 směrnice 2011/95/EU.

8. Za účelem provedení všech aspektů řízení o relokaci popsanych v tomto článku mohou členské státy poté, co si vymění veškeré příslušné informace, rozhodnout o tom, že do Itálie a Řecka jmenují styčné úředníky.

9. Členské státy v plném rozsahu plní své povinnosti v souladu s *acquis* Unie. Identifikaci, registraci a snímání otisků prstů migrantů pro účely řízení o relokaci zaručí Itálie a Řecko. K zabezpečení toho, aby uvedený proces zůstal účinný a zvladatelný, náležitě se zorganizují přijímací zařízení a opatření umožňující příslušné osoby v souladu s *acquis* Unie dočasně ubytovat, dokud nebude urychleně přijato rozhodnutí o jejich situaci. Žadatelé, kteří se řízení o relokaci vyhýbají, jsou z relokace vyloučeni.

10. Řízení o relokaci stanovené v tomto článku musí být dokončeno co nejrychleji a nejpozději za dva měsíce od okamžiku oznámení poskytnutého členským státem relokace podle odstavce 2, pokud členský stát relokace podle odstavce 4 nevyjádřil souhlas během posledních dvou týdnů této dvouměsíční lhůty. V takovém případě lze lhůtu pro dokončení řízení o relokaci prodloužit o období nepřesahující další dva týdny. Tuto lhůtu je rovněž možné podle okolností prodloužit o další čtyři týdny v případě, že Itálie nebo Řecko doloží objektivní praktické překážky, které tento přesun znemožňují.

Pokud řízení o relokaci není v těchto lhůtách dokončeno a pokud se Itálie a Řecko nedohodly s členským státem relokace na přiměřeném prodloužení dané lhůty, zůstávají Itálie a Řecko i nadále příslušné k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle nařízení (EU) č. 604/2013.

11. Po relokaci žadatele sejme členský stát relokace otisky prstů žadatele a předá je do ústředního systému Eurodac podle článku 9 nařízení (EU) č. 603/2013 a doplní soubory údajů podle článku 10 a případně článku 18 uvedeného nařízení.“

18 Článek 5 rozhodnutí 2015/1523, nadepsaný „Řízení o relokaci“, zněl v podstatě stejně jako článek 5 rozhodnutí 2015/1601.

19 Článek 12 rozhodnutí 2015/1523 a rozhodnutí 2015/1601 mimo jiné stanovil, že Komise musí každých šest měsíců podávat Radě zprávu o uplatňování těchto rozhodnutí.

20 Komise se následně zavázala předkládat měsíční zprávy o provádění jednotlivých opatření týkajících se relokace a přesídlování žadatelů o mezinárodní ochranu přijatých na unijní úrovni, a to včetně opatření stanovených v rozhodnutích 2015/1523 a 2015/1601. Komise na tomto základě předložila Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě patnáct zpráv o relokaci a přesídlování.

21 Dne 15. listopadu 2017 a dne 14. března 2018 Komise rovněž předložila zprávy o pokroku, které obsahují zejména aktualizované údaje o relokacích provedených na základě rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601.

- 22 Z článku 13 odst. 1 a 2 rozhodnutí 2015/1523 vyplývá, že toto rozhodnutí vstoupilo v platnost dne 16. září 2015 a použilo se do 17. září 2017. Článek 13 odst. 3 tohoto rozhodnutí stanovil, že se toto rozhodnutí použije na osoby přicházející na území Itálie a Řecka od 16. září 2015 do 17. září 2017, jakož i na žadatele o mezinárodní ochranu, kteří přišli na území těchto členských států po 15. srpnu 2015.
- 23 Podle čl. 13 odst. 1 a 2 rozhodnutí 2015/1601 vstoupilo toto rozhodnutí v platnost dne 25. září 2015 a použilo se do 26. září 2017. Článek 13 odst. 3 tohoto rozhodnutí stanovil, že se toto rozhodnutí použije na osoby přicházející na území Itálie a Řecka od 25. září 2015 do 26. září 2017, jakož i na žadatele o mezinárodní ochranu, kteří přišli na území těchto členských států po 24. březnu 2015.

Skutečnosti předcházející sporům a postupy před zahájením soudních řízení

- 24 Dne 16. prosince 2015 Polská republika podle čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 oznámila, že na její území může být rychle přemístěno 100 žadatelů o mezinárodní ochranu, a to 65 z Řecka a 35 z Itálie. V návaznosti na toto oznámení Řecká republika určila 73 osob a Italská republika 36 osob a požádaly Polskou republiku o jejich relokaci. Posledně uvedený členský stát těmto žádostem nevyhověl a na území tohoto státu nebyl na základě rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 přemístěn žádný žadatel o mezinárodní ochranu. Polská republika již pak žádný závazek k relokaci nepřijala.
- 25 Je nesporné, že Maďarsko, které se nepodílelo na dobrovolné relokaci podle rozhodnutí 2015/1523, nikdy neoznámilo podle čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601 počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na jeho území, a na území tohoto členského státu tedy nebyl na základě tohoto rozhodnutí přemístěn žádný žadatel o mezinárodní ochranu.
- 26 Česká republika podle čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 oznámila dne 5. února 2016 počet 30 a dne 13. května 2016 počet 20 žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na její území, přičemž 20 a posléze 10 jich mělo být přemístěno z Řecka a dvakrát 10 z Itálie. Řecká republika určila 30 osob a Italská republika 10 osob a požádaly Českou republiku o jejich relokaci. Posledně uvedený členský stát souhlasil s relokací 15 osob z Řecka, z nichž 12 bylo skutečně přemístěno. Česká republika neakceptovala žádné osoby určené Italskou republikou a z Itálie do České republiky se neuskutečnila žádná relokace. Na území České republiky tedy bylo na základě rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 přemístěno celkem 12 žadatelů o mezinárodní ochranu, přičemž všichni z nich byli relokováni z Řecka. Od 13. května 2016 již Česká republika žádný závazek k relokaci nepřijala.
- 27 V dopisech ze dne 10. února 2016 vyzvala Komise Polskou republiku, Maďarsko a Českou republiku zejména k tomu, aby alespoň každé tři měsíce oznamovaly počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohou být přemístěni na jejich území, a v pravidelných intervalech takové žadatele přemísťovaly, a plnily tak povinnosti, které jim plynou z právních předpisů.
- 28 V dopisech ze dne 5. srpna 2016 připomněla Komise všem členským státům jejich povinnosti týkající se relokace podle rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601.
- 29 V dopise ze dne 28. února 2017, který Komise společně s předsednictvím Rady Evropské unie zaslala ministrům vnitra, byly členské státy, které ještě neprovedly žádnou relokaci nebo nepřemístily přidělený počet osob, vyzvány, aby okamžitě zvýšily své úsilí.
- 30 V dopise ze dne 1. března 2017 uvedla Česká republika, že svoji první nabídku přemístit 30 osob, kterou učinila dne 5. února 2016, považuje za dostatečnou.

- 31 Dne 5. června 2017 přijala Česká republika usnesení vlády č. 439, ve kterém rozhodla o pozastavení plnění svých závazků přijatých na zasedání Evropské rady konaném ve dnech 25. a 26. června 2015, které byly následně formalizovány na zasedání zástupců vlád členských států v Evropské radě dne 20. července 2015 a provedeny rozhodnutím 2015/1523, a o pozastavení plnění svých povinností vycházejících z rozhodnutí 2015/1601 „vzhledem k výraznému zhoršení bezpečnostní situace v [...] [U]nii a s ohledem na zjevnou dysfunkčnost systému relokací“.
- 32 V několika zprávách o relokaci a přesídlování určených Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě trvala Komise na tom, aby členské státy na základě povinností, které má každý z nich podle rozhodnutí 2015/1523 nebo rozhodnutí 2015/1601, v pravidelných intervalech oznamovaly počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohou být přemístěni na jejich území, a relokace skutečně prováděly úměrně ke svým závazkům, a zejména k počtům osob, které jim byly přiděleny, uvedeným v přílohách I a II rozhodnutí 2015/1601, a uvedla, že v opačném případě podá žaloby pro nesplnění povinností.
- 33 Ve sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 18. května 2016 – Třetí zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2016) 360 final], sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 15. června 2016 – Čtvrtá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2016) 416 final], sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 13. července 2016 – Pátá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2016) 480 final], sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 28. září 2016 – Šestá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2016) 636 final], sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 9. listopadu 2016 – Sedmá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2016) 720 final], jakož i ve sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 8. prosince 2016 – Osmá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2016) 791 final], Komise uvedla, že si vyhrazuje právo využít pravomocí, které má podle Smluv, nepřijmou-li dotčené členské státy nezbytná opatření za účelem dodržení svých povinností v oblasti relokace, jak jsou stanoveny v rozhodnutích 2015/1523 a 2015/1601.
- 34 Ve sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 8. února 2017 – Devátá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2017) 74 final], sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 2. března 2017 – Desátá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2017) 202 final], sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 12. dubna 2017 – Jedenáctá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2017) 212 final], a sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 16. května 2017 – Dvanáctá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2017) 260 final], kromě toho Komise konkrétně požadovala, aby Polská republika, Maďarsko a Česká republika dostály svým povinnostem týkajícím se relokace, které měly podle rozhodnutí 2015/1523 nebo rozhodnutí 2015/1601, a přemístily žadatele o mezinárodní ochranu a přijaly závazky k relokaci. Uvedla, že pokud tyto členské státy své povinnosti co nejrychleji nesplní, vyhrazuje si možnost zahájit proti nim řízení o nesplnění povinností.
- 35 Ve dvanácté zprávě o relokaci a přesídlování Komise požadovala, aby členské státy, které dosud nepřemístily žádného žadatele o mezinárodní ochranu nebo po dobu jednoho roku neoznámily počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohou být z Řecka a Itálie přemístěni na jejich území, přistoupily k relokacím a závazkům neprodleně nebo nejpozději do jednoho měsíce.
- 36 Výzvami dopisem ze dne 15. června 2017 v případě Maďarska a České republiky a ze dne 16. června 2017 v případě Polské republiky zahájila Komise proti těmto třem členským státům řízení o nesplnění povinnosti podle čl. 258 odst. 1 SFEU. Komise v těchto výzvách uvedla, že tyto členské státy nesplnily povinnosti, které pro ně vyplývají z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 nebo z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani své další povinnosti týkající se relokace stanovené v čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1523 nebo v čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1601.

- 37 Vzhledem k tomu, že odpovědi Polské republiky, Maďarska a České republiky na tyto výzvy dopisem Komisi nepřesvědčily, zaslal tento orgán dne 26. července 2017 každému z těchto tří členských států odůvodněné stanovisko, ve kterém setrval na názoru, že Polská republika ode dne 16. března 2016, Maďarsko ode dne 25. prosince 2015 a Česká republika ode dne 13. srpna 2016 neplní povinnosti, které pro ně vyplývají z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 nebo z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani další povinnosti, které pro ně vyplývají z čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1523 nebo z čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1601, a tyto tři členské státy vyzval, aby přijaly nezbytná opatření ke splnění uvedených povinností ve lhůtě čtyř týdnů, tj. do 23. srpna 2017.
- 38 Česká republika odpověděla na odůvodněné stanovisko dopisem ze dne 22. srpna 2017 a Polská republika a Maďarsko odpověděly na odůvodněná stanoviska dopisy ze dne 23. srpna téhož roku.
- 39 Ve sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 6. září 2017 – Patnáctá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2017) 465 final], Komise znovu konstatovala, že Polská republika a Maďarsko jsou jedinými členskými státy, které nepřemístily žádného žadatele o mezinárodní ochranu, že Polská republika od 16. prosince 2015 nepřijala žádný závazek k relokaci a že Česká republika nepřijala žádný takový závazek od 13. května 2016 a od srpna 2016 neprovedla žádnou relokaci. Požádala, aby tyto tři členské státy okamžitě přijaly závazky k relokaci a neprodleně přistoupily k provádění relokací. Kromě toho v tomto sdělení poukázala na rozsudek ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada (C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631), a uvedla, že Soudní dvůr ve zmíněném rozsudku potvrdil platnost rozhodnutí 2015/1601.
- 40 Komise Polskou republiku, Maďarsko a Českou republiku na uvedený rozsudek upozornila v dopisech ze dne 19. září 2017, přičemž zopakovala, že v něm byla potvrzena platnost rozhodnutí 2015/1601, a tyto tři členské státy vyzvala, aby co nejrychleji přijaly nezbytná opatření za účelem přijetí závazků k relokaci a k provádění relokací.
- 41 Komise se vzhledem k tomu, že neobdržela na tyto dopisy žádnou odpověď, rozhodla podat posuzované žaloby.

Řízení před Soudním dvorem

- 42 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 8. června 2018 bylo České republice a Maďarsku povoleno vedlejší účastenství na podporu návrhových žádání Polské republiky ve věci C-715/17.
- 43 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 12. června 2018 bylo Maďarsku a Polské republice povoleno vedlejší účastenství na podporu návrhových žádání České republiky ve věci C-719/17.
- 44 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 13. června 2018 bylo České republice a Polské republice povoleno vedlejší účastenství na podporu návrhových žádání Maďarska ve věci C-718/17.
- 45 Po vyslechnutí účastníků řízení a generální advokátky je důvodné projednávané věci pro účely rozsudku spojit na základě článku 54 jednacího řádu Soudního dvora z důvodu vzájemné souvislosti.

K žalobám

K přípustnosti

- 46 Tři dotčené členské státy uplatňují několik argumentů, jimiž zpochybňují přípustnost žalob pro nesplnění povinností, které se jich týkají.

K námitkám nepřijatelnosti uplatněným ve věcech C-715/17, C-718/17 a C-719/17, které vycházejí z toho, že žaloby jsou bezpředmětné a odporují účelu řízení podle článku 258 SFEU

– Argumentace účastníků řízení

- 47 Tři dotčené členské státy v podstatě tvrdí, že žaloba, která se jich týká, je nepřijatelná, jelikož i kdyby Soudní dvůr určil, že došlo k nesplnění povinností vyplývajících z rozhodnutí 2015/1523 nebo z rozhodnutí 2015/1601, které jim je vytýkáno, nic by to nezměnilo na tom, že jednotlivé dotčené členské státy by nemohly povinnosti stanovené v čl. 5 odst. 2 a 4 až 11 těchto rozhodnutí splnit, a nesplnění povinností tak napravit, jelikož dne 17. září 2017 v případě prvního rozhodnutí a dne 26. září 2017 v případě druhého rozhodnutí s konečnou platností uplynula doba jejich použitelnosti, a zanikly tedy i v nich stanovené povinnosti.
- 48 Z judikatury Soudního dvora přitom vyplývá, že žaloba podaná na základě článku 258 SFEU musí směřovat k určení existence nesplnění povinnosti za účelem jeho nápravy a jejím jediným cílem nemůže být vydání ryze deklaratorního rozsudku, ve kterém je určeno, že došlo k nesplnění povinnosti.
- 49 Žaloby jsou tedy podle dotčených členských států bezpředmětné a neslouží účelu řízení o nesplnění povinnosti podle článku 258 SFEU.
- 50 Co se kromě toho týče případů nesplnění povinností vyplývajících z unijních aktů, u nichž s konečnou platností uplynula doba jejich použitelnosti a kdy již nelze nesplnění povinností napravit, Komise nemůže doložit, že má dostatečný zájem na tom, aby Soudní dvůr určil, že došlo k nesplnění povinností.
- 51 Komise s těmito argumenty nesouhlasí.

– Závěry Soudního dvora

- 52 Je třeba připomenout, že účelem řízení podle článku 258 SFEU je objektivní zjištění toho, zda členský stát nedodržel povinnosti, které mu ukládá Smlouva o FEU nebo akt sekundárního práva, a že takové řízení také umožňuje určit, zda členský stát v konkrétním případě porušil unijní právo (rozsudek ze dne 27. března 2019, Komise v. Německo, C-620/16, EU:C:2019:256, bod 40 a citovaná judikatura).
- 53 V této souvislosti je jedním z cílů postupu před zahájením soudního řízení dát dotčenému členskému státu možnost splnit povinnosti, které pro něj plynou z unijního práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. září 2015, Komise v. Slovensko, C-433/13, EU:C:2015:602, body 39 a 40, jakož i citovaná judikatura).
- 54 Z článku 258 druhého pododstavce SFEU vyplývá, že nevyhověl-li dotčený členský stát odůvodněnému stanovisku ve lhůtě v něm stanovené, může Komise předložit věc Soudnímu dvoru. Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že nesplnění povinnosti musí být v důsledku toho posuzováno podle stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula tato lhůta (rozsudek ze dne 27. března 2019, Komise v. Německo, C-620/16, EU:C:2019:256, bod 39 a citovaná judikatura).
- 55 Je pravda – jak připomínají tři dotčené členské státy – že z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že Komise má za úkol dbát z úřední povinnosti a v obecném zájmu na uplatňování unijního práva ze strany členských států a podniknout kroky k tomu, aby byla určena existence případného nesplnění povinností, jež z něj vyplývají, za účelem jejich nápravy (viz zejména rozsudek ze dne 7. dubna 2011, Komise v. Portugalsko, C-20/09, EU:C:2011:214, bod 41 a citovaná judikatura).

- 56 Tuto judikaturu je ovšem třeba chápat v tom smyslu, že se Komise v rámci žaloby pro nesplnění povinnosti nemůže u Soudního dvora domáhat ničeho jiného než určení existence tvrzeného nesplnění povinnosti za účelem jeho nápravy. Komise v žalobě pro nesplnění povinnosti například nemůže Soudní dvůr žádat, aby členskému státu uložil povinnost jednat v zájmu dodržování unijního práva určitým konkrétním způsobem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. dubna 2011, Komise v. Portugalsko, C-20/09, EU:C:2011:214, bod 41).
- 57 Pokud Komise Soudnímu dvoru navrhne pouze to, aby určil existenci tvrzeného nesplnění povinnosti zejména za takové situace, jako je situace, která nastala v posuzovaných věcech, kdy akt sekundárního unijního práva, jehož porušení je namítáno, definitivně přestal platit po uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku, žaloba pro nesplnění povinnosti naproti tomu přípustná je.
- 58 S ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 52 tohoto rozsudku totiž taková žaloba pro nesplnění povinnosti směřuje k tomu, aby Soudní dvůr objektivně zjistil, zda členský stát nedodržel povinnosti, které mu ukládá akt sekundárního práva, a umožňuje určit, zda členský stát v konkrétním případě porušil unijní právo, a v plném rozsahu tedy odpovídá účelu, který sleduje řízení podle článku 258 SFEU.
- 59 V této souvislosti je třeba uvést, že doba použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 s konečnou platností uplynula dne 17. září 2017 a doba použitelnosti rozhodnutí 2015/1601 s konečnou platností uplynula dne 26. září 2017 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada, C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631, bod 94).
- 60 Tři dotčené členské státy v tomto směru namítají, že jelikož doby použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 s konečnou platností uplynuly, tvrzené nesplnění povinností již nelze napravit. Avšak i kdyby tato okolnost byla prokázána, nemohla by vést k závěru o nepřipustnosti posuzovaných žalob.
- 61 Třem dotčeným členským státům totiž bylo umožněno ukončit neplnění povinností, které jim bylo vytýkáno, před uplynutím lhůty stanovené v odůvodněných stanoviscích, k němuž došlo dne 23. srpna 2017, a tedy před uplynutím dob použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, a to přijetím závazků k relokaci podle čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 nebo rozhodnutí 2015/1601 a skutečným prováděním relokací v souladu s povinnostmi, které měly tyto státy podle čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1523 nebo čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1601, jak je o to ostatně Komise žádala v řadě dopisů a v několika svých měsíčních sděleních o relokaci a přesídlování.
- 62 Vzhledem k tomu, že ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněných stanoviscích povinnosti, které členským státům vyplývaly z rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, stále platily, a – jak uvádí Komise a v tomto směru jí není oponováno – tři dotčené členské státy tyto povinnosti stále ještě neplnily, ačkoliv jim Komise umožnila, aby tak nejpozději k uvedenému datu učinily, je tento orgán i přes následné uplynutí dob použitelnosti uvedených rozhodnutí legitimován k podání posuzovaných žalob směřujících k tomu, aby Soudní dvůr určil, že došlo k tvrzenému neplnění povinností.
- 63 Kdyby měla být argumentace tří dotčených členských států přijata, mohl by se každý členský stát, který by svým jednáním ohrožoval dosažení cíle rozhodnutí přijatého na základě čl. 78 odst. 3 SFEU, jež by se coby „dočasné opatření“ ve smyslu tohoto ustanovení uplatňovalo pouze po omezenou dobu, jako je tomu v případě rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada, C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631, body 90 a 94), vyhnout řízení o nesplnění povinností již z pouhého důvodu, že se toto nesplnění týká aktu unijního práva, jehož doba použitelnosti s konečnou platností skončila po uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku, a v důsledku toho by členské státy mohly těžit z vlastního pochybení (obdobně viz rozsudek ze dne 27. března 2019, Komise v. Německo, C-620/16, EU:C:2019:256, bod 48).

- 64 V takovém případě by tedy Komise v rámci svých pravomocí, které jí přiznává článek 258 SFEU, nemohla proti dotyčnému členskému státu podat žalobu k Soudnímu dvoru, aby určil, že k takovému nesplnění povinnosti došlo, a v plném rozsahu plnit svou úlohu strážkyně Smluv, kterou jí svěřuje článek 17 SEU (rozsudek ze dne 27. března 2019, Komise v. Německo, C-620/16, EU:C:2019:256, bod 49).
- 65 Uznání nepřipustnosti žaloby pro nesplnění povinnosti podané proti členskému státu z důvodu porušení takových rozhodnutí přijatých na základě čl. 78 odst. 3 SFEU, jako jsou rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, by navíc za takových okolností, jaké nastaly v posuzovaných věcech, ohrozilo závaznou povahu těchto rozhodnutí a v obecné rovině i dodržování hodnot, na nichž je Unie v souladu s článkem 2 SEU založena a mezi něž patří mimo jiné i právní stát (obdobně viz rozsudek ze dne 27. března 2019, Komise v. Německo, C-620/16, EU:C:2019:256, bod 50).
- 66 Určení, že došlo k předmětnému neplnění povinností, má kromě toho i nadále praktický význam, a to zejména pro stanovení základu odpovědnosti, která může členskému státu v důsledku nesplnění jeho povinností vzniknout vůči ostatním členským státům, Unii nebo jednotlivcům (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. února 1973, Komise v. Itálie, 39/72, EU:C:1973:13, bod 11).
- 67 Pokud jde nakonec o argument, že Komise již nemá po definitivním uplynutí dob použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 právní zájem na podání žaloby, je třeba připomenout zásadu zakotvenou v ustálené judikatuře Soudního dvora, podle které Komise nemusí prokazovat existenci právního zájmu na podání žaloby ani uvádět důvody, které ji k podání žaloby pro nesplnění povinností vedly (rozsudek ze dne 3. března 2016, Komise v. Malta, C-12/14, EU:C:2016:135, bod 26 a citovaná judikatura).
- 68 V tomto ohledu je pravda – jak tvrdí Polská republika – že za situace, kdy byla žaloba podána v okamžiku, kdy neplnění povinností fakticky pominulo v důsledku toho, že ustanovení unijního práva, jejichž porušení bylo namítáno, byla nahrazena novými ustanoveními, Soudní dvůr uvedl, že odchýlně od zásady připomenuté v předchozím bodě tohoto rozsudku mu přísluší posoudit, zda žaloba pro nesplnění povinností týkající se jednání, k němuž došlo v minulosti, je žalobou, na jejímž podání stále existuje „dostatečný zájem“; důvody vhodnosti, které vedly Komisi k jejímu podání, však posuzovat nemůže (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. července 1970, Komise v. Francie, 26/69, EU:C:1970:67, body 9 a 10).
- 69 Je nicméně nutno konstatovat, že situace, o kterou se jedná v těchto řízeních o nesplnění povinností, neodpovídá specifické situaci, které se týká judikatura citovaná v předchozím bodě tohoto rozsudku a která se vyznačuje tím, že ustanovení unijního práva, jejichž porušení bylo namítáno, byla nahrazena novými ustanoveními, která fakticky vedla k ukončení předmětného neplnění povinností.
- 70 V daných případech kromě toho právní zájem na podání žaloby ze strany Komise nelze v žádném případě zpochybňovat. Lhůta stanovená v odůvodněných stanoviscích totiž uplynula ke dni, kdy vytýkané neplnění povinností stále přetrvávalo. Jak rovněž uvedla generální advokátka v bodě 105 svého stanoviska, tyto tři věci vyvolávají zásadní otázky týkající se unijního práva, a to včetně otázky, zda vůbec a případně za jakých podmínek se může členský stát dovolávat článku 72 SFEU jakožto důvodu pro neuplatňování rozhodnutí přijatých na základě čl. 78 odst. 3 SFEU, u nichž není zpochybňována jejich závaznost a jejichž cílem je relokace značného počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v souladu se zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy, již se podle článku 80 SFEU řídí unijní politika v oblasti azylu (obdobně viz rozsudek ze dne 9. července 1970, Komise v. Francie, 26/69, EU:C:1970:67, body 11 a 13).
- 71 Námitky nepřipustnosti vycházející z toho, že žaloby jsou bezpředmětné a odporují účelu řízení podle článku 258 SFEU, stejně jako námitky nepřipustnosti vycházející z toho, že Komise nedoložila dostatečný zájem na podání těchto žalob, tedy musí být zamítnuty.

K námitkám nepřijatelnosti uplatněným ve věcech C-715/17 a C-718/17, které vycházejí z porušení zásady rovného zacházení

– Argumentace účastníků řízení

- 72 Maďarsko ve věci C-718/17 tvrdí, že žaloby pro nesplnění povinností jsou nepřijatelné, neboť podáním žalob pouze proti třem dotčeným členským státům, ačkoliv povinnosti stanovené v rozhodnutí 2015/1523 nebo v rozhodnutí 2015/1601 v plném rozsahu nedodržovala valná většina členských států, Komise porušila zásadu rovného zacházení a překročila tak meze posuzovací pravomoci, kterou jí přiznává článek 258 SFEU.
- 73 Polská republika ve věci C-715/17 uplatňuje námitku nepřijatelnosti v podstatě téže povahy.
- 74 Komise s těmito argumenty nesouhlasí.

– Závěry Soudního dvora

- 75 Z ustálené judikatury Soudního dvora plyne, že Komise má, pokud jde o posouzení vhodnosti podání žaloby proti členskému státu, určení ustanovení, která tento stát porušil, a volbu okamžiku, kdy proti němu zahájí řízení o nesplnění povinností, posuzovací pravomoc, přičemž úvahy, jimiž se při této volbě řídí, nemohou mít vliv na přípustnost žaloby [rozsudek ze dne 19. září 2017, Komise v. Irsko (Registrační poplatek), C-552/15, EU:C:2017:698, bod 34 a citovaná judikatura].
- 76 Soudní dvůr již v této souvislosti rozhodl, že vzhledem k tomuto prostoru pro uvážení není nepodání žaloby pro nesplnění povinností proti určitému členskému státu relevantní při posuzování přípustnosti žaloby pro nesplnění povinností podané proti jinému členskému státu (rozsudek ze dne 3. března 2016, Komise v. Malta, C-12/14, EU:C:2016:135, bod 25).
- 77 Jak ostatně Komise připomněla na jednání, ve dvanácté zprávě o relokaci a přesídlování jednoznačně uvedla, že proti členským státům, které dosud nepřemístily žádného žadatele o mezinárodní ochranu – což byla situace Polské republiky a Maďarska – nebo které po dobu více než jednoho roku nepřijaly závazky k relokaci osob z Řecka a Itálie – což byla situace Polské republiky a České republiky – může být zahájeno řízení o nesplnění povinností, pokud tyto státy neprodleně nebo nejpozději do jednoho měsíce nezačnou přijímat takové závazky a skutečně relokace provádět.
- 78 Ve sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě ze dne 13. června 2017 – Třináctá zpráva o relokaci a přesídlování [COM(2017) 330 final] Komise následně konstatovala, že v návaznosti na její výzvu učiněnou ve dvanácté zprávě o relokaci a přesídlování začaly pravidelně přijímat závazky na základě čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 všechny členské státy s výjimkou Polské republiky, Maďarska a České republiky, a uvedla, že se tudíž rozhodla zahájit proti těmto třem členským státům řízení o nesplnění povinností.
- 79 Vzhledem k tomu, že cílem žaloby Komise je zajistit, aby členské státy, pro něž platily povinnosti týkající se relokace podle rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, tj. všechny členské státy s výjimkou Řecké republiky a Italské republiky, tyto povinnosti plnily, její žaloba v této souvislosti plně odpovídá účelu těchto rozhodnutí.
- 80 Je totiž třeba připomenout, že zátěž, která vyplývá z dočasných opatření upravených v rozhodnutích 2015/1523 a 2015/1601, musí být vzhledem k tomu, že tato rozhodnutí byla na základě čl. 78 odst. 3 SFEU přijata proto, aby byla Řecké republice a Italské republice poskytnuta podpora pro jejich lepší vyrovnání se s nouzovou situací vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí na jejich území, v zásadě rozložena mezi všechny ostatní členské státy v souladu se zásadou solidarity

a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy, jelikož touto zásadou se podle článku 80 SFEU řídí unijní politika v oblasti azylu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada, C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631, bod 291).

- 81 Postup Komise v projednávaných věcech se tedy opírá o neutrální a objektivní kritérium týkající se závažnosti a přetrvávání neplnění povinností vytýkaných Polské republice, Maďarsku a České republice, na jehož základě lze s ohledem na účel rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, jak byl právě připomenut, odlišit situaci těchto tří členských států od situace ostatních členských států, a to včetně těch, které povinnosti plynoucí z těchto rozhodnutí nedodržovaly v plném rozsahu.
- 82 Z toho vyplývá, že když se Komise rozhodla zahájit řízení o nesplnění povinností proti Polské republice, Maďarsku a České republice, a nikoliv proti jiným členským státům, nikterak v projednávaných věcech nepřekročila meze prostoru pro uvážení, který má v rámci článku 258 SFEU. Námitky nepřípustnosti vycházející z porušení zásady rovného zacházení tedy musí být zamítnuty.

K námitce nepřípustnosti uplatněné ve věci C-718/17, která vychází z porušení práva na obhajobu v rámci postupu před zahájením soudního řízení

– Argumentace účastníků řízení

- 83 Maďarsko ve věci C-718/17 Komisi zaprvé vytýká, že v rámci postupu před zahájením soudního řízení nedodržela jeho právo na obhajobu, jelikož čtyřtýdenní lhůta pro odpověď stanovená ve výzvě dopisem a v odůvodněném stanovisku byla příliš krátká, neodpovídala obvyklé dvouměsíční lhůtě a nebyla odůvodněna legitimní naléhavou situací.
- 84 Komise podle Maďarska porušila jeho právo na obhajobu zejména tím, že zamítla jeho žádost o prodloužení lhůty pro odpověď stanovené v odůvodněném stanovisku.
- 85 Maďarsko namítá, že jelikož se Komise rozhodla zahájit řízení o nesplnění povinností proti třem dotčeným členským státům až v červnu 2017, a tedy relativně krátce před tím, než uplynuly doby použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, sama způsobila situaci naléhavosti, které se dovolává. Příliš krátké lhůty pro odpověď a ukvapenost postupu před zahájením soudního řízení nelze podle Maďarska vysvětlit opravdovou naléhavostí, nýbrž tím, že Komise chtěla za každou cenu stanovit dotčeným členským státům konec lhůty ke splnění jejich povinností v odůvodněném stanovisku tak, aby tato lhůta uplynula před koncem dob použitelnosti uvedených rozhodnutí v září 2017, a tudíž nemohla být namítnuta nepřípustnost jejich žalob. Existenci naléhavosti, které se Komise dovolává, odporuje i skutečnost, že tento orgán podal posuzované žaloby až čtyři měsíce po uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku.
- 86 Maďarsko Komisi zadruté vytýká, že v průběhu postupu před zahájením soudního řízení neuvedla, jaké nesplnění povinností je mu vytýkáno.
- 87 Maďarsko v tomto ohledu tvrdí, že i když Komise v žalobě stručně vysvětlila, proč má podle jejího názoru nesplnění povinností plynoucích z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601 za následek nesplnění povinností plynoucích z čl. 5 odst. 4 až 11 tohoto rozhodnutí, toto vysvětlení nemůže zhojit její pochybení spočívající v tom, že v průběhu postupu před zahájením soudního řízení o nesplnění povinností jednoznačně nevymezila nesplnění povinností, které je předmětem tohoto řízení.
- 88 Zatímco v odůvodnění obsaženém ve výzvě dopisem a v odůvodněném stanovisku bylo Maďarsku vytýkáno pouze porušení čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, v závěrech této výzvy a tohoto stanoviska Komise uvedla, že došlo i k porušení čl. 5 odst. 4 až 11 tohoto rozhodnutí, aniž toto konstatování dále vysvětlila.

89 Toto nepřesné vymezení předmětu řízení je rovněž důsledkem toho, že Komise v rámci postupu před zahájením soudního řízení několikrát poukázala na porušení rozhodnutí 2015/1523 i rozhodnutí 2015/1601, ačkoliv Maďarsko nepřijalo dobrovolný závazek, a nebylo tedy povinno přemísťovat žadatele o mezinárodní ochranu na základě prvního z těchto dvou rozhodnutí.

90 Komise s těmito argumenty nesouhlasí.

– *Závěry Soudního dvora*

91 Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že cílem postupu před zahájením soudního řízení je poskytnout dotčenému členskému státu příležitost splnit povinnosti, které pro něj plynou z unijního práva, a účinně se bránit proti výtkám formulovaným Komisí. Bezvadnost tohoto postupu představuje základní záruku, kterou Smlouva o FEU předvídá nejen za účelem ochrany práv dotčeného členského státu, ale rovněž pro zajištění toho, aby byl předmětem případného soudního řízení jasně vymezený spor [rozsudek ze dne 19. září 2017, Komise v. Irsko (Registrační poplatek), C-552/15, EU:C:2017:698, body 28 a 29, jakož i citovaná judikatura].

92 Komise musí na základě těchto cílů poskytnout členským státům k odpovědi na výzvu dopisem a k vyhovění odůvodněnému stanovisku, nebo případně k přípravě obrany přiměřenou lhůtu. Při posuzování přiměřenosti stanovené lhůty je třeba zohlednit všechny okolnosti daného případu. Velmi krátké lhůty mohou být odůvodněné ve zvláštních situacích, zejména tehdy, existuje-li naléhavá potřeba napravit nesplnění povinností nebo je-li dotčený členský stát plně obeznámen se stanoviskem Komise dlouho před tím, než je zahájeno řízení (rozsudek ze dne 13. prosince 2001, Komise v. Francie, C-1/00, EU:C:2001:687, bod 65).

93 Je třeba rovněž připomenout, že podle ustálené judikatury uvedené v bodě 75 tohoto rozsudku je na Komisi, aby posoudila vhodnost podání žaloby proti členskému státu, určila ustanovení, které porušil, a zvolila okamžik, kdy proti němu zahájí řízení o nesplnění povinností, přičemž úvahy, jimiž se při této volbě řídí, nemohou mít vliv na přípustnost žaloby.

94 Co se v posuzovaných věcech zaprvé týče námitky nepřípustnosti vycházející z údajně příliš krátkých lhůt pro odpověď, které byly stanoveny ve výzvě dopisem a v odůvodněném stanovisku, ze zpráv Komise o relokaci a přesídlování jednoznačně plyne, že se tento orgán rozhodl zahájit řízení o nesplnění povinností ve dnech 15. června a 16. června 2017, tedy spíše na sklonku dvouletých dob použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, která skončila dne 17. září 2017 v případě prvního uvedeného rozhodnutí a dne 26. září 2017 v případě druhého rozhodnutí. Toto rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že uvedený orgán chtěl dát před zahájením těchto řízení a uplynutím těchto dob použitelnosti třem dotčeným členským státům, které dosud nepřemístily žádného žadatele o mezinárodní ochranu nebo po dobu více než jednoho roku nepřijaly závazky k relokaci, poslední možnost splnit jejich povinnosti podle uvedených rozhodnutí tím, že nejpozději do jednoho měsíce přijmou oficiální závazky a přemístí žadatele o mezinárodní ochranu.

95 Toto rozhodnutí zahájit řízení o nesplnění povinností spíše na sklonku dvouletých dob použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 se kromě toho jeví jako odůvodněné proto, že – jak již Soudní dvůr uvedl – relokace tak značného počtu žadatelů o mezinárodní ochranu, s níž počítalo rozhodnutí 2015/1601, je nebyvalou a složitou operací, jejíž příprava i realizace si vyžádá čas, než dosáhne konkrétních výsledků, zejména pokud jde o administrativní koordinaci mezi členskými státy (rozsudek ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada, C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631, bod 97).

96 V květnu 2017 tedy sice bylo nakonec naléhavé – vzhledem k blížícímu se uplynutí dob použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 – začít uvažovat o tom, že tři dotčené členské státy budou muset být prostřednictvím řízení o nesplnění povinností donuceny k tomu, aby po zbývajících částech těchto dob použitelnosti dodržovaly své povinnosti týkající se relokace, které byly stanoveny v těchto

rozhodnutích, avšak nelze mít za to, že tato naléhavá situace vznikla v důsledku liknavosti nebo opožděného jednání ze strany Komise; byla důsledkem toho, že tyto tři členské státy setrvale odmítaly vyhovět opakovaným výzvám Komise ke splnění těchto povinností.

- 97 Komise v rámci prostoru pro uvážení, který má při rozhodování o tom, kdy zahájí řízení o nesplnění povinností, zcela legitimně nejprve vyčerpala všechny možnosti, jak tři dotčené členské státy přesvědčit k provádění relokací a k přijetí oficiálních závazků, aby v souladu se zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy, jíž se podle článku 80 SFEU řídí unijní politika v oblasti azylu, náležitě přispívaly k dosahování cíle rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 spočívajícího ve skutečné relokaci, a zároveň dbala na to, aby uvedené členské státy neunikly žalobě pro nesplnění povinností, rozhodnou-li se, že poslední výzvě Komise ke splnění svých povinností nevyhoví.
- 98 Z toho vyplývá, že Komise v posuzovaných věcech meze tohoto prostoru pro uvážení nepřekročila.
- 99 Kromě toho je třeba uvést, že tři dotčené členské státy byly o záměru Komise podat proti nim žalobu pro nesplnění povinností, pokud nadále nebudou plnit povinnosti plynoucí z rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, informovány přinejmenším již dne 16. května 2017, kdy byla vydána dvanáctá zpráva o relokaci a přesídlování.
- 100 Stejně tak byly plně obeznámeny se stanoviskem Komise, a to dlouho před začátkem postupu před zahájením soudního řízení ve dnech 15. června a 16. června 2017. Komise totiž své stanovisko k neplnění povinností vytýkaných třem dotčeným členskými státem uvedla v různých dopisech i v několika zprávách o relokaci a přesídlování. Za těchto okolností nelze dotčené čtyřtýdenní lhůty považovat za nepřiměřené krátké.
- 101 Nic ostatně nenasvědčuje tomu, že by čtyřtýdenní lhůty pro odpověď stanovené ve výzvách dopisem a v odůvodněných stanoviscích dotčeným členskými státem neumožnily se v rámci postupu před zahájením soudního řízení proti výtkám formulovaným Komisí účinně bránit.
- 102 Tři dotčené členské státy totiž v žalobních odpovědích, duplikách a spisech vedlejších účastníků řízení v podstatě přebírají argumenty, které již uplatnily v odpovědích na výzvy dopisem a na odůvodněná stanoviska.
- 103 Odmítnut musí být i specifitější argument Maďarska, podle kterého mu Komise nemohla stanovit čtyřtýdenní lhůty pro odpověď a nemohla odmítnout jejich prodloužení, jelikož tyto lhůty uplynuly v létě roku 2017, během kterého musel omezený počet pracovníků příslušného maďarského ministerstva připravit nejen odpověď v této věci, ale také ve dvou dalších věcech, ve kterých vyvstaly složité otázky týkající se výkladu unijního práva a které vyžadovaly značné úsilí.
- 104 Maďarsko totiž přinejmenším od 16. května 2017, kdy byla vydána dvanáctá zpráva o relokaci a přesídlování, vědělo, že nebude-li ani nadále plnit povinnosti plynoucí z rozhodnutí 2015/1601, Komise proti němu řízení o nesplnění povinností brzy zahájí. Maďarsko rovněž nemohlo nevědět, že Komise bude v případě zahájení tohoto řízení nucena stanovit relativně krátké lhůty pro odpověď, aby mohl postup před zahájením soudního řízení skončit před uplynutím doby použitelnosti tohoto rozhodnutí dne 26. září 2017. Tento členský stát tedy měl v daném případě, a to i v průběhu léta roku 2017, přijmout dostatečná opatření, aby byl schopen na výzvu dopisem a odůvodněné stanovisko odpovědět.
- 105 Pokud jde zadruhé o údajně nepřesné vymezení výtek, které Komise vznesla vůči Maďarsku v průběhu postupu před zahájením soudního řízení, a konkrétně o skutečnost, že souvislost mezi nesplněním povinností vyplývajících z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601 a nesplněním povinností vyplývajících z čl. 5 odst. 4 až 11 tohoto rozhodnutí byla vysvětlena až v žalobě, a to mimořádně stručně, je třeba

konstatovat, že v závěrech výzvy dopisem i v závěrech odůvodněného stanoviska Komise Maďarsku výslovně vytkla, že porušilo povinnosti, které má podle čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a „tedy“ i „další povinnosti týkající se relokace“ stanovené v čl. 5 odst. 4 až 11 tohoto rozhodnutí.

- 106 Komise kromě toho tuto příčinnou souvislost stejnými slovy a dostatečně jasně vysvětlila v odůvodnění obsaženém ve výzvě dopisem a v odůvodněném stanovisku, když uvedla, že závazky podle čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601 jsou „prvním krokem“, na němž je „postaven“ podrobně upravený a závazný postup správní spolupráce mezi Řeckou republikou a Italskou republikou na straně jedné a členskými státy relokace na straně druhé, jehož cílem je přemístit žadatele o mezinárodní ochranu z prvních dvou členských států do ostatních členských států, a že čl. 5 odst. 4 až 11 tohoto rozhodnutí obsahuje řadu navazujících specifických právních povinností členských států relokace.
- 107 V tomto ohledu je třeba uvést, že skutečná relokace žadatelů o mezinárodní ochranu prostřednictvím jejich přesunu na území členského státu relokace je možná pouze tehdy, pokud tento členský stát v první fázi řízení o relokaci přijme v tomto směru závazek k přijetí určitého počtu žadatelů o mezinárodní ochranu. Není-li takový závazek v rozporu s čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 přijat, takové nesplnění povinnosti nutně vede k nesplnění navazujících povinností stanovených v čl. 5 odst. 4 až 11 těchto rozhodnutí v následných fázích řízení, jehož cílem je skutečná relokace dotčených žadatelů prostřednictvím jejich přesunu na území dotyčného členského státu.
- 108 Maďarsko tedy nemohlo nevědět, že mezi porušením čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601 a porušením čl. 5 odst. 4 až 11 tohoto rozhodnutí existuje zjevná příčinná souvislost.
- 109 I když je dále pravda, že Komise v některých částech odůvodnění výzvy dopisem a odůvodněného stanoviska, a to zejména těch, v nichž byl popsán právní rámec, neodkazovala pouze na rozhodnutí 2015/1601, ale také na rozhodnutí 2015/1523, ačkoliv Maďarsko nebylo posledně uvedeným rozhodnutím vázáno, musel být předmět nesplnění povinností vytýkaného Maďarsku tomuto členskému státu zcela jasný s ohledem na znění celého odůvodnění výzvy dopisem a odůvodněného stanoviska, a zejména s ohledem na části tohoto odůvodnění týkající se posouzení Komise, v nichž je odkázáno pouze na rozhodnutí 2015/1601. V závěrech výzvy dopisem i odůvodněného stanoviska je kromě toho Maďarsku vytýkáno pouze nesplnění povinností vyplývajících z tohoto rozhodnutí. Nic tudíž nenavádí k tomu, že údajná nepřesnost některých částí odůvodnění žaloby mohla mít vliv na výkon práva Maďarska na obhajobu.
- 110 S ohledem na výše uvedené musí být námitka nepřijatelnosti vznesená Maďarskem, která vychází z porušení práva na obhajobu v rámci postupu před zahájením soudního řízení, zamítnuta.

K námitce nepřijatelnosti uplatněné ve věci C-719/17, která vychází z nepřesnosti nebo neucelenosti žaloby

– Argumentace účastnic řízení

- 111 Ve věci C-719/17 Česká republika v odpovědi na otázku k písemnému zodpovězení, kterou jí Soudní dvůr položil pro účely jednání, zpochybnila přípustnost žaloby, která se jí týká, s odůvodněním, že nesplnění povinností, které je jí vytýkáno, není v žalobě vymezeno uceleně a přesně. V tomto ohledu namítá, že v návrhových žádáních žaloby není uvedeno datum začátku protiprávního jednání, které je jí vytýkáno, ačkoliv v závěrech výzvy dopisem i odůvodněného stanoviska je jako datum začátku protiprávního jednání uveden 13. srpen 2016. V některých částech odůvodnění žaloby je kromě toho coby datum začátku tohoto protiprávního jednání uveden 13. květen 2016 a v některých 13. srpen 2016.
- 112 Komise s těmito argumenty nesouhlasí.

– Závěry Soudního dvora

- 113 Je třeba připomenout, že žaloba musí být zkoumána pouze z hlediska návrhových žádání obsažených v návrhu na zahájení řízení (rozsudek ze dne 30. září 2010, Komise v. Belgie, C-132/09, EU:C:2010:562, bod 35 a citovaná judikatura).
- 114 Z ustálené judikatury týkající se čl. 120 písm. c) jednacího řádu kromě toho vyplývá, že každý návrh na zahájení řízení musí uvádět předmět sporu a obsahovat stručný popis dovolávaných žalobních důvodů a tyto údaje musí být natolik jasné a přesné, aby umožnily žalované straně připravit si obranu a Soudnímu dvoru provést přezkum. Z toho vyplývá, že hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je taková žaloba založena, musí uceleně a srozumitelně vyplývat z textu samotné žaloby a návrhová žádání žaloby musí být formulována jasně, aby se předešlo tomu, že Soudní dvůr rozhodne nad rámec návrhových žádání nebo opomene rozhodnout o některém z žalobních důvodů (rozsudek ze dne 31. října 2019, Komise v. Nizozemsko, C-395/17, EU:C:2019:918, bod 52 a citovaná judikatura).
- 115 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že v žalobě podané podle článku 258 SFEU musí být žalobní důvody uvedeny uceleně a přesně, aby členský stát a Soudní dvůr mohly přesně pochopit rozsah vytýkaného porušení unijního práva, což je podmínka nezbytná k tomu, aby zmíněný stát mohl užitečně uplatnit důvody na svou obranu a Soudní dvůr ověřit existenci tvrzeného nesplnění povinnosti (rozsudek ze dne 31. října 2019, Komise v. Nizozemsko, C-395/17, EU:C:2019:918, bod 53).
- 116 Žaloba Komise musí zejména obsahovat ucelené a podrobné vylíčení důvodů, které ji vedly k přesvědčení, že dotčený členský stát nesplnil některou z povinností, které pro něj vyplývají ze Smluv. Rozpor ve vylíčení žalobního důvodu, který Komise uplatňuje na podporu své žaloby pro nesplnění povinnosti, tedy stanoveným požadavkům neodpovídá (rozsudek ze dne 2. června 2016, Komise v. Nizozemsko, C-233/14, EU:C:2016:396, bod 35).
- 117 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že zatímco v závěrech výzvy dopisem i odůvodněného stanoviska Komise stanovila datum začátku protiprávního jednání vytýkaného České republice na 13. srpna 2016, v návrhových žádáních žaloby ve věci C-719/17 zveřejněných v *Úředním věstníku Evropské unie* (Úř. věst. 2018, C 112, s. 19) toto ani jiné datum coby datum začátku tohoto protiprávního jednání uvedeno není.
- 118 Popis jednání vytýkaného České republice uvedený v návrhových žádáních návrhu na zahájení řízení je tedy sám o sobě do jisté míry nepřesný či nejednoznačný. Tato návrhová žádání by tedy mohla navozovat dojem, že tento členský stát porušoval své povinnosti plynoucí z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 po celou dvouletou dobu jejich použitelnosti, ačkoliv je nesporné, že Česká republika závazky k relokaci na základě těchto ustanovení v průběhu uvedené doby použitelnosti přijala, přičemž druhý a zároveň poslední závazek učinila dne 13. května 2016.
- 119 I když je s ohledem na to, co bylo uvedeno v bodě 113 tohoto rozsudku, tato nepřesnost či nejednoznačnost návrhových žádání žaloby ve věci C-719/17 politováníhodná, je nutno konstatovat, že z odůvodnění žaloby dostatečně jasně vyplývá a v replice je potvrzeno, že konkrétní neplnění povinností, které Komise vytýká České republice, spočívá v tom, že nepřijímala závazky k relokaci podle čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 od 13. května 2016. Vzhledem k tomu, že takové závazky musí být podle uvedených ustanovení přijímány „alespoň každé tři měsíce“, datem počátku neplnění povinností vytýkaného České republice musí být nutně 13. srpen 2016, jak Komise ostatně výslovně uvedla v závěrech výzvy dopisem a odůvodněného stanoviska a v některých částech odůvodnění žaloby.
- 120 Z toho vyplývá, že Česká republika nemohla mít o konkrétním datu počátku neplnění svých povinností, které jí Komise vytýkala, důvodné pochybnosti a že mohla ve vztahu k tomuto neplnění povinností účinně uplatnit své právo na obhajobu (obdobně viz rozsudky ze dne 5. května 2011, Komise

v. Portugalsko, C-267/09, EU:C:2011:273, bod 28, a ze dne 31. října 2019, Komise v. Nizozemsko, C-395/17, EU:C:2019:918, bod 57). Za těchto podmínek rovněž nehrozí, že by Soudní dvůr rozhodl nad rámec návrhových žádání.

- 121 Námitka nepřípustnosti, kterou Česká republika vyvozuje z nepřesnosti či neucelenosti návrhu na zahájení řízení ve věci C-719/17, tedy musí být zamítnuta.
- 122 Co se týče věci C-718/17, je ještě třeba zdůraznit, že ačkoliv Komise v odůvodněném stanovisku stanovila datum počátku protiprávního jednání vytýkaného Maďarsku na 25. prosince 2015, v návrhových žádáních žaloby zveřejněných v *Úředním věstníku Evropské unie* (Úř. věst. 2018, C 112, s. 19) v tomto ohledu žádné datum uvedeno není. Vzhledem k tomu, že je předmět sporu, který je předložen Soudnímu dvoru, vymezen odůvodněným stanoviskem (viz zejména rozsudek ze dne 18. června 1998, Komise v. Itálie, C-35/96, EU:C:1998:303, bod 28 a citovaná judikatura), žaloba v této věci je za těchto podmínek přípustná v rozsahu, v němž se týká tvrzeného neplnění povinností plynoucích z čl. 5 odst. 2 a 4 až 11 rozhodnutí 2015/1601, kterého se mělo Maďarsko dopouštět ode dne 25. prosince 2015.
- 123 S ohledem na vše výše uvedené a s výhradou upřesnění uvedeného v předchozím bodě je třeba dospět k závěru, že všechny tři žaloby pro nesplnění povinností jsou přípustné.

K věci samé

K otázce, zda k tvrzenému neplnění povinností skutečně došlo

- 124 Je třeba připomenout, že v rámci řízení o nesplnění povinnosti na základě článku 258 SFEU je na Komisi, která prokazuje existenci tvrzeného nesplnění povinnosti, aby Soudnímu dvoru předložila poznatky nezbytné k tomu, aby mohl existenci tohoto nesplnění povinnosti ověřit; nemůže se přitom opírat o žádnou domněnku (rozsudek ze dne 18. listopadu 2010, Komise v. Portugalsko, C-458/08, EU:C:2010:692, bod 54 a citovaná judikatura).
- 125 V posuzovaných věcech Komise tvrdí, že Polská republika ode dne 16. března 2016, Maďarsko ode dne 25. prosince 2015 a Česká republika ode dne 13. srpna 2016 neplnily povinnosti, které pro ně vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 nebo čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro ně vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1523 nebo z čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1601.
- 126 V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, že povinnost přijímat závazky k relokaci alespoň každé tři měsíce je stanovena v čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 stejnými slovy jako v čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601 a že další povinnosti týkající se skutečné relokace jsou stanoveny v čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1523 v zásadě stejnými slovy jako v čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1601, přičemž oněch několik rozdílů ve formulaci odstavců 4 a 9 uvedeného článku 5 je pro účely posouzení opodstatněnosti tří posuzovaných žalob irelevantních.
- 127 Zadruhé, jak již bylo uvedeno v bodě 107 tohoto rozsudku, mezi porušením čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 nebo čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601 a porušením čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1523 nebo čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1601 existuje zjevná příčinná souvislost, o níž tři dotčené členské státy nemohly mít důvodné pochyby.

- 128 Jedná se totiž o navazující povinnosti v rámci řízení o relokaci, takže pokud není splněna povinnost stanovená v čl. 5 odst. 2 těchto rozhodnutí v tom smyslu, že nejsou přijaty závazky k relokaci určitého počtu žadatelů o mezinárodní ochranu, nejsou splněny ani povinnosti stanovené v čl. 5 odst. 4 až 11 těchto rozhodnutí za účelem skutečné relokace žadatelů o mezinárodní ochranu, ve vztahu k nimž byly závazky přijaty.
- 129 Je nutno konstatovat, že tři dotčené členské státy nepochybně, že ke dni 23. srpna 2017, tedy ke konci lhůty stanovené v odůvodněných stanoviscích, neplnily povinnosti, které pro ně vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 nebo z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, takže existenci těchto případů neplnění povinností, a tedy i neplnění dalších povinností týkajících se relokace, které pro ně vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1523 nebo z čl. 5 odst. 4 až 11 rozhodnutí 2015/1601, je třeba považovat za prokázanou.
- 130 Tyto případy neplnění povinností ostatně nelze zpochybnit, jelikož Komise ve svých měsíčních zprávách o relokaci a přesídlování, o nichž tři dotčené členské státy nesporně věděly, sledovala mimo jiné pokrok při relokacích z Řecka a Itálie, s nimiž počítala rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, přičemž u každého členského státu relokace uvedla počet žadatelů o mezinárodní ochranu, ve vztahu k nimž byly přijaty závazky k relokaci, jakož i počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří byli skutečně přemístěni. Tyto zprávy přitom svědčí o tom, že k neplnění povinností tvrzenému Komisí a připomenutému v bodě 125 tohoto rozsudku skutečně došlo.
- 131 Pokud jde o Českou republiku, neplnění povinností, které jí je vytýkáno, rovněž jednoznačně plyne z usnesení vlády č. 439 ze dne 5. června 2017, které je zmíněno v bodě 31 tohoto rozsudku a v němž tento členský stát rozhodl o pozastavení plnění svých závazků přijatých na zasedání Evropské rady konaném ve dnech 25. a 26. června 2015, které byly následně formalizovány na zasedání zástupců vlád členských států v Evropské radě dne 20. července 2015 a provedeny rozhodnutím 2015/1523, a o pozastavení plnění svých povinností vycházejících z rozhodnutí 2015/1601.
- 132 Je tedy třeba konstatovat, že Komise prokázala, že k neplnění povinností tvrzenému ve třech dotčených řízeních o nesplnění povinností skutečně došlo.
- 133 Tři dotčené členské státy ovšem předkládají řadu argumentů, kterými zdůvodňují, proč rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 neuplatňovaly. Jde zaprvé o argumenty týkající se odpovědnosti členských států za udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti, které Polská republika a Maďarsko vyvozují z článku 72 SFEU, ve spojení s čl. 4 odst. 2 SEU, a zadruhé o argumenty, které dovozuje Česká republika z údajné nefunkčnosti a neúčinnosti relokačního mechanismu, jak je upraven v těchto rozhodnutích.

K důvodům, které na svoji obranu uplatňují Polská republika a Maďarsko a které vycházejí z článku 72 SFEU, ve spojení s čl. 4 odst. 2 SEU

Argumentace účastníků řízení

- 134 Polská republika a Maďarsko v podstatě tvrdí, že v daném případě byly v souladu s článkem 72 SFEU, ve spojení s čl. 4 odst. 2 SEU, podle kterého mají výlučnou pravomoc v oblasti udržování veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti v souvislosti s akty přijatými v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva podle hlavy V Smlouvy o FEU, oprávněny neplnit své povinnosti vyplývající ze sekundárního práva, a tedy z předpisů nižší právní síly, stanovené v rozhodnutí 2015/1523 nebo rozhodnutí 2015/1601, což jsou akty přijaté na základě čl. 78 odst. 3 SFEU, a spadající tedy pod uvedenou hlavu V.

- 135 Tyto členské státy namítají, že se na základě článku 72 SFEU rozhodly neuplatňovat rozhodnutí 2015/1523 nebo rozhodnutí 2015/1601. Mají za to, že na základě jimi provedeného hodnocení rizik, s nimiž by byla spojena případná relokace extremistických nebo nebezpečných osob na jejich území, jež by mohly páchat násilné, nebo dokonce teroristické činy, jim relokační mechanismus, jak je upraven v člancích 5 těchto rozhodnutí a jak jej uplatňovaly řecké a italské orgány, neumožňoval plně zajistit udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti.
- 136 Uvedené členské státy v tomto ohledu poukazují na řadu problémů při uplatňování relokačního mechanismu, pokud jde zejména o dostatečně spolehlivé určení totožnosti a původu žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří měli být přemístěni, jež zhoršovala nedostatečná spolupráce ze strany řeckých a italských orgánů v rámci řízení o relokaci, které mimo jiné odmítaly, aby s dotčenými žadateli před jejich přesunem vedli pohovory styční úředníci členských států relokace.
- 137 Polská republika má především za to, že článek 72 SFEU není ustanovením, z jehož hlediska lze zpochybnit platnost aktu unijního práva. Jedná se naopak o ustanovení srovnatelné s kolizní normou, podle které mají pravomoci členských států v oblasti udržování veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti přednost před jejich povinnostmi plynoucími ze sekundárního práva. Členský stát se může dovolávat článku 72 SFEU coby důvodu pro neuplatnění aktu přijatého v rámci hlavy V Smlouvy vždy, když má za to, že v oblasti udržování veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti, za kterou nese odpovědnost, existuje byt jen potenciální hrozba. Členský stát má podle Polské republiky v tomto ohledu velmi široký prostor pro uvážení, a chce-li se dovolávat článku 72 SFEU, musí prokázat pouze pravděpodobnost hrozby v oblasti udržování veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti.
- 138 Ačkoliv Česká republika neuplatňuje samostatný důvod na obranu vycházející z článku 72 SFEU, tvrdí, že s ohledem na nebezpečí pro veřejnou bezpečnost, s nímž je spojena relokace osob potenciálně napojených na náboženský extremismus, je nutno zajistit, aby každý členský stát relokace mohl chránit svou vnitřní bezpečnost. Tato ochrana vnitřní bezpečnosti ovšem podle České republiky nebyla zajištěna zejména kvůli absenci dostatečných informací o dotčených osobách a nemožnosti provádět pohovory, v jejichž rámci by bylo ověřeno, že dotčení žadatelé o mezinárodní ochranu nepředstavují nebezpečí pro národní bezpečnost či veřejný pořádek členského státu relokace.

Závěry Soudního dvora

- 139 V Unii, založené na zásadě právního státu, se na akty jejích orgánů vztahuje domněnka legality. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 byla od okamžiku svého přijetí pro Polskou republiku a Českou republiku závazná, byly tyto členské státy povinny tyto akty unijního práva dodržovat a po celou dvouletou dobu jejich použitelnosti je uplatňovat. Totéž platí i pro Maďarsko ve vztahu k rozhodnutí 2015/1601, které bylo pro tento členský stát závazné od okamžiku jeho přijetí a po celou dvouletou dobu jeho použitelnosti (obdobně viz rozsudek ze dne 27. března 2019, Komise v. Německo, C-620/16, EU:C:2019:256, bod 85).
- 140 Skutečnost, že Maďarsko a Slovenská republika zpochybnily u Soudního dvora legalitu rozhodnutí 2015/1601 prostřednictvím žalob na neplatnost podaných na základě článku 263 SFEU, přičemž Polská republika do těchto řízení vstoupila jako vedlejší účastnice na podporu těchto dvou členských států, tuto závaznou povahu rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 nikterak nemění. Žádný z těchto členských států se kromě toho nedomáhal, aby bylo provádění rozhodnutí 2015/1601 odloženo, ani aby Soudní dvůr nařídil předběžná opatření podle článků 278 a 279 SFEU, takže tyto žaloby na neplatnost neměly v souladu s tímto článkem 278 odkladný účinek (obdobně viz rozsudek ze dne 27. března 2019, Komise v. Německo, C-620/16, EU:C:2019:256, body 86 a 87).

- 141 Soudní dvůr v rozsudku ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada (C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631), ostatně tyto žaloby na neplatnost namířené proti rozhodnutí 2015/1601 zamítl, a potvrdil tak jeho legalitu.
- 142 Polská republika a Maďarsko sice v posuzovaných věcech uvádějí, že nemají v úmyslu namítat z hlediska článku 72 SFEU protiprávnost rozhodnutí 2015/1523 nebo rozhodnutí 2015/1601, tvrdí však, že mohly na základě tohoto článku uvedené rozhodnutí nebo některé z nich neuplatňovat.
- 143 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora sice členským státům přísluší přijmout opatření způsobilá k zajištění veřejného pořádku na jejich území a jejich vnitřní a vnější bezpečnosti, z toho však nevyplývá, že se na taková opatření vůbec neuplatní unijní právo. Jak už totiž konstatoval Soudní dvůr, Smlouva stanoví výslovné odchylky použitelné v situacích, jež mohou mít vliv na veřejný pořádek nebo na veřejnou bezpečnost, pouze v člancích 36, 45, 52, 65, 72, 346 a 347 SFEU, které se týkají výjimečných a jasně vymezených případů. Z toho nelze vyvodit závěr, že existuje obecná výhrada, která by byla inherentně obsažena ve Smlouvě a která by vylučovala všechna opatření přijatá za účelem zajištění veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti z rozsahu působnosti unijního práva. Uznání existence takové výhrady nezávisle na zvláštních podmínkách ustanovení Smlouvy by mohlo ohrozit závazný charakter unijního práva a jeho jednotné uplatňování (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 15. prosince 2009, Komise v. Dánsko, C-461/05, EU:C:2009:783, bod 51, a ze dne 4. března 2010, Komise v. Portugalsko, C-38/06, EU:C:2010:108, bod 62 a citovaná judikatura).
- 144 Mimoto podle ustálené judikatury, která se týká zejména odchylek stanovených v člancích 346 a 347 SFEU, musí být odchylka stanovená v článku 72 SFEU vykládána striktně (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. prosince 2009, Komise v. Dánsko, C-461/05, EU:C:2009:783, bod 52, a ze dne 4. března 2010, Komise v. Portugalsko, C-38/06, EU:C:2010:108, bod 63).
- 145 Z toho vyplývá, že ačkoliv článek 72 SFEU stanoví, že se hlava V Smlouvy nedotýká výkonu odpovědnosti členských států za udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti, nelze jej vykládat tak, že členský státům přiznává pravomoc odchýlit se od ustanovení Smlouvy prostým odkazem na tuto odpovědnost (obdobně viz rozsudky ze dne 15. prosince 2009, Komise v. Dánsko, C-461/05, EU:C:2009:783, bod 53, a ze dne 4. března 2010, Komise v. Portugalsko, C-38/06, EU:C:2010:108, bod 64).
- 146 Dosah požadavků týkajících se udržování veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti tedy nemůže být jednostranně určován jednotlivými členskými státy bez kontroly ze strany unijních orgánů [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. června 2015, Zh. a O., C-554/13, EU:C:2015:377, bod 48, jakož i ze dne 2. května 2018, K. a H. F. (Právo pobytu a tvrzení o válečných zločinech), C-331/16 a C-366/16, EU:C:2018:296, bod 40 a citovaná judikatura].
- 147 Je na členském státu, který se článku 72 SFEU dovolává, aby prokázal potřebu využít odchylky v něm stanovené za účelem výkonu své odpovědnosti v oblasti udržování veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti (obdobně viz rozsudky ze dne 15. prosince 2009, Komise v. Dánsko, C-461/05, EU:C:2009:783, bod 55, a ze dne 4. března 2010, Komise v. Portugalsko, C-38/06, EU:C:2010:108, bod 66).
- 148 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pokud jde o rozhodnutí 2015/1601, Soudní dvůr již v bodech 307 až 309 rozsudku ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada (C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631), odmítl argument Polské republiky coby vedlejší účastnice řízení, podle něhož toto rozhodnutí odporuje zásadě proporcionality, jelikož členským státům neumožňuje zajistit efektivní výkon odpovědnosti za udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti ve smyslu článku 72 SFEU.

- 149 Soudní dvůr totiž konstatoval, že v bodě 32 odůvodnění rozhodnutí 2015/1601, který je mimoto formulován stejně jako bod 26 odůvodnění rozhodnutí 2015/1523, je zejména uvedeno, že během celého řízení o relokaci až do provedení přesunu žadatele o mezinárodní ochranu by měl být brán ohled na národní bezpečnost a veřejný pořádek a v této souvislosti je třeba zcela respektovat základní práva žadatelů o mezinárodní ochranu včetně příslušných pravidel ochrany údajů (rozsudek ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada, C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631, bod 307).
- 150 Soudní dvůr rovněž poukázal na článek 5 rozhodnutí 2015/1601, nadepsaný „Řízení o relokaci“, který v odstavci 7, jenž je ostatně formulován stejně jako čl. 5 odst. 7 rozhodnutí 2015/1523, stanoví, že si členské státy ponechají právo odmítnout relokaci žadatele o mezinárodní ochranu, pouze pokud existují přiměřené důvody považovat jej za hrozbu pro jejich národní bezpečnost nebo veřejný pořádek nebo pokud existují vážné důvody k použití ustanovení o vyloučení obsažených v člancích 12 a 17 směrnice 2011/95 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada, C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631, bod 308).
- 151 V tomto ohledu je třeba dodat, že čl. 5 odst. 4 rozhodnutí 2015/1523 a stejně znějící čl. 5 odst. 4 rozhodnutí 2015/1601 stanoví, že členský stát relokace může rozhodnout, že relokaci žadatele o mezinárodní ochranu, kterého k relokaci určila Řecká republika nebo Italská republika, neschválí, pouze pokud existují přiměřené důvody podle odstavce 7 uvedeného článku 5, tj. přiměřené důvody považovat dotyčného žadatele za hrozbu pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek tohoto státu.
- 152 Úprava předmětného mechanismu obsažená v člancích 5 těchto rozhodnutí vlastně odráží zásady připomenuté v bodech 143 až 147 tohoto rozsudku, podle nichž musí být článek 72 SFEU coby ustanovení obsahující odchylku vykládán striktně, a členskými státy tudíž nepřiznává pravomoc odchýlit se od ustanovení unijního práva prostým odkazem na zájmy související s udržováním veřejného pořádku a ochranou vnitřní bezpečnosti, ale ukládá jim, aby prokázaly potřebu využít odchylku stanovené v tomto článku za účelem výkonu své odpovědnosti v těchto oblastech.
- 153 Je tedy třeba konstatovat, že Rada při přijímání rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 náležitě zohlednila výkon odpovědnosti členských států podle článku 72 SFEU tím, že tento výkon, pokud jde o obě fáze řízení o relokaci navazující na fázi přijetí závazků, ohraničila specifickými podmínkami stanovenými v čl. 5 odst. 4 až 7 těchto rozhodnutí.
- 154 Co se v tomto ohledu týče „vážných důvodů“, které dovolují použití ustanovení o „vyloučení“ obsažených v člancích 12 a 17 směrnice 2011/95 a které členskému státu podle čl. 5 odst. 7 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 umožňovaly relokaci žadatele o mezinárodní ochranu odmítnout, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že příslušný orgán dotyčného členského státu může použít důvod pro vyloučení stanovený v čl. 12 odst. 2 písm. b) směrnice 2011/95 a v čl. 17 odst. 1 písm. b) této směrnice, které se týkají situace, kdy se žadatel o mezinárodní ochranu dopustil „vážného zločinu“, teprve poté, až v každém jednotlivém případě posoudí jemu známé konkrétní skutečnosti, aby mohl určit, zda existují závažné důvody se domnívat, že činy spáchané dotyčnou osobou, která jinak splňuje kritéria pro získání požadovaného statusu, spadají pod tento důvod pro vyloučení, přičemž posouzení závažnosti dotčeného trestného činu vyžaduje úplnou analýzu všech okolností daného jednotlivého případu (rozsudek ze dne 13. září 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, body 48, 55 a 58).
- 155 Soudní dvůr kromě toho uvedl, že přestože jsou důvody pro vyloučení obsažené v člancích 12 a 17 směrnice 2011/95 spojeny s pojmem „vážný zločin“, je rozsah působnosti důvodu pro vyloučení ze statusu doplňkové ochrany stanoveného v čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice 2011/95 širší než rozsah působnosti důvodu pro vyloučení z postavení uprchlíka stanoveného v čl. 1 oddílu F písm. b) Ženevské úmluvy a čl. 12 odst. 2 písm. b) směrnice 2011/95. Zatímco se důvod pro vyloučení z postavení uprchlíka stanovený v posledně uvedeném ustanovení týká vážného nepolitického zločinu spáchaného mimo zemi azylu před uznáním dotčené osoby uprchlíkem, důvod pro vyloučení

z doplňkové ochrany stanovený v čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice 2011/95 se obecně vztahuje na vážný zločin, a proto není omezen ani geograficky ani časově ani stran povahy dotčených trestných činů (rozsudek ze dne 13. září 2018, Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, body 46 a 47).

- 156 Co se týče tzv. „přiměřených“ důvodů, které dovolují považovat žadatele o mezinárodní ochranu za „hrozbu pro [...] národní bezpečnost nebo veřejný pořádek“ dotčeného členského státu relokace a které tomuto státu umožňují podle čl. 5 odst. 4 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 neschválit relokaci žadatele o mezinárodní ochranu určeného Řeckou republikou nebo Italskou republikou a podle čl. 5 odst. 7 těchto rozhodnutí relokaci žadatele o mezinárodní ochranu odmítnout, tyto důvody musí být „přiměřené“, a nikoliv „vážné“, a nemusí nutně souviset se spáchaným vážným zločinem nebo vážným nepolitickým zločinem spáchaným mimo zemi azylu před uznáním dotčené osoby uprchlíkem, nýbrž vyžadují pouze prokázání „hrozby pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek“, a proto členskými státy relokace jednoznačně ponechávají širší prostor pro uvážení než vážné důvody k použití ustanovení o vyloučení obsažených v člancích 12 a 17 směrnice 2011/95.
- 157 Kromě toho je třeba uvést, že znění čl. 5 odst. 4 a 7 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 se liší zejména od znění čl. 27 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46), který vyžaduje, aby osobní chování dotčeného jednotlivce představovalo „skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti“ dotčeného členského státu. Výraz „hrozba pro [...] národní bezpečnost nebo veřejný pořádek“ ve smyslu výše uvedených ustanovení rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 je tudíž nutno vykládat širše, než je vykládán v judikatuře týkající se osob využívajících práva na volný pohyb. Pod tento pojem může spadat zejména potenciální ohrožení národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku [obdobně viz rozsudky ze dne 4. dubna 2017, Fahimian, C-544/15, EU:C:2017:255, bod 40, jakož i ze dne 12. prosince 2019, E. P. (Hrozba pro veřejný pořádek), C-380/18, EU:C:2019:1071, body 29 a 32].
- 158 Příslušným orgánům členských států relokace musí být v této souvislosti při zjišťování toho, zda státní příslušník třetí země, který má být přemístěn, představuje hrozbu pro jejich národní bezpečnost nebo veřejný pořádek, přiznán široký prostor pro uvážení [obdobně viz rozsudek ze dne 12. prosince 2019, E. P. (Hrozba pro veřejný pořádek), C-380/18, EU:C:2019:1071, bod 37].
- 159 Stejně jako je tomu u vážných důvodů k použití ustanovení o vyloučení obsažených v člancích 12 a 17 směrnice 2011/95 se ovšem mohou orgány členského státu relokace dovolávat přiměřených důvodů, kdy lze žadatele o mezinárodní ochranu považovat za hrozbu pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek, pouze v případě shodujících se, objektivních a přesných skutečností, na jejichž základě lze mít podezření, že dotyčný žadatel představuje takovou skutečnou nebo potenciální hrozbu [obdobně viz rozsudek ze dne 12. prosince 2019, E. P. (Hrozba pro veřejný pořádek), C-380/18, EU:C:2019:1071, bod 49], a teprve poté, co tyto orgány u každého žadatele, jehož přemístění je navrhováno, posoudí jim známé skutečnosti, aby mohly určit, zda s ohledem na celkovou analýzu všech okolností daného jednotlivého případu existují takové přiměřené důvody.
- 160 Z toho vyplývá, že se příslušné orgány členského státu relokace mohly na základě mechanismu upraveného v rámci řízení o relokaci v čl. 5 odst. 4 a 7 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 dovolávat vážných nebo přiměřených důvodů týkajících se udržování jejich národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku až po individuálním posouzení skutečné nebo potenciální hrozby, kterou mohl pro tyto zájmy představovat dotyčný žadatel o mezinárodní ochranu. Tento mechanismus tedy bránil tomu – jak v podstatě uvedla i generální advokátka v bodě 223 svého stanoviska – aby se členský stát v rámci tohoto řízení pouze v zájmu generální prevence a bez prokázání přímé souvislosti s určitým případem kategoricky dovolával článku 72 SFEU jako důvodu pro pozastavení, či dokonce ukončení plnění povinností, které pro něj vyplývaly z rozhodnutí 2015/1523 nebo z rozhodnutí 2015/1601.

- 161 Tím lze vysvětlit, proč čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, který se týkal první fáze řízení o relokaci a stanovil členským státům relokace povinnost alespoň každé tři měsíce oznamovat počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohou být rychle přemístěni na jejich území, přisoudil této povinnosti bezpodmínečnou povahu a nepočítal s tím, že by se tyto členské státy mohly dovolávat existence hrozby pro jejich národní bezpečnost nebo veřejný pořádek jako důvodu pro neuplatnění tohoto ustanovení. Neurčení žadatelů, kteří měli být přemístěni do dotčeného členského státu, totiž v této počáteční fázi uvedeného řízení znemožňovalo jakékoliv individualizované posouzení rizika, které by mohli tito žadatelé představovat pro veřejný pořádek nebo národní bezpečnost uvedeného členského státu.
- 162 Co se týče problémů, se kterými se Polská republika údajně potýkala při zajišťování národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku ve fázích řízení o relokaci následujících po tom, co dne 16. prosince 2016 přijala předmětné závazky, je třeba poznamenat, že se vztahují k začátku dvouletých dob použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601.
- 163 V tomto ohledu je třeba uvést – jak již bylo připomenuto v bodě 95 tohoto rozsudku – že relokace tak značného počtu osob, s níž počítala rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, je nebývalou a složitou operací, jejíž příprava i realizace si vyžádá čas, než dosáhne konkrétních výsledků, zejména pokud jde o administrativní koordinaci mezi členskými státy.
- 164 Kromě toho je třeba uvést, že i kdyby byl mechanismus upravený v čl. 5 odst. 4 a 7 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 – jak tvrdí Polská republika a Česká republika – neúčinný zejména kvůli nedostatečné spolupráci ze strany italských orgánů, takové praktické problémy se nejeví být problémy uvedeného mechanismu jako takového a měly být případně řešeny v duchu spolupráce a vzájemné důvěry mezi orgány členských států, v jejichž prospěch relokace probíhala, a orgány členských států relokace, který měl převládat v řízení o relokaci upraveném v článku 5 těchto rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2017, Slovensko a Maďarsko v. Rada, C-643/15 a C-647/15, EU:C:2017:631, bod 309).
- 165 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že ze zpráv o relokaci a přesídlování vyplývá, že ačkoliv byl na začátku dob použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 počet skutečně přemístěných žadatelů o mezinárodní ochranu relativně nízký, a to zejména proto, že některé členské státy ve značném počtu případů odmítaly přemísťovat žadatele o mezinárodní ochranu určené Řeckou republikou nebo Italskou republikou především kvůli hrozbě, kterou by představovali pro jejich veřejný pořádek nebo bezpečnost, tento problém postupně pozbýval na významu a tempo skutečně provedených relokací se zrychlovalo.
- 166 Jak vyplývá z osmé, jedenácté a dvanácté zprávy o relokaci a přesídlování, členské státy relokace totiž mohly za určitých podmínek provádět dodatečné bezpečnostní kontroly, které mohly být dokonce i systematické, a to zejména prostřednictvím pohovorů, a pokud jde o relokace z Itálie, od 1. prosince 2016 měly možnost požádat o pomoc při provádění těchto pohovorů Agenturu Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol), aby tyto kontroly proces relokace nadále nepřiměřeně nezpomalovaly.
- 167 Co se kromě toho týče relokací z Řecka, měly členské státy relokace od okamžiku vstupu rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 v platnost možnost požadovat, aby byly bezpečnostní pohovory vedeny před relokací jejich vlastními příslušníky policie.
- 168 Těmito opatřeními byl doplněn mechanismus upravený za účelem zajištění identifikace dotyčných osob v člancích 5 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, a to zejména v odstavcích 5 a 11 tohoto článku, v nichž byla stanovena povinnost sejmout před přesunem těchto osob a po něm otisky prstů a předat je do ústředního systému Eurodac.

- 169 Z toho vyplývá, že se Polská republika a Maďarsko nemohou dovolávat článku 72 SFEU jakožto důvodu pro neplnění všech povinností týkajících se relokace, které jim byly uloženy v čl. 5 odst. 2 a 4 až 11 rozhodnutí 2015/1523 nebo v čl. 5 odst. 2 a 4 až 11 rozhodnutí 2015/1601.
- 170 Jak v podstatě uvedla i generální advokátka v bodech 226 a 227 svého stanoviska, argumentace vycházející z článku 72 SFEU ve spojení s čl. 4 odst. 2 SEU tento závěr nemůže zpochybnit. Nic totiž nenasvědčuje tomu, že efektivní plnění základních funkcí státu podle poslední uvedeného ustanovení, jakou je i ochrana národní bezpečnosti, mohlo být zajištěno pouze na základě neuplatňování rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601.
- 171 Mechanismus upravený v čl. 5 odst. 4 a 7 uvedených rozhodnutí, a to i v rámci jeho uplatňování v praxi, jak se vyvinulo v průběhu dob jejich použitelnosti, naopak členským státům relokace reálně umožňoval chránit své zájmy související s veřejným pořádkem a vnitřní bezpečností v rámci posouzení individuální situace každého žadatele o mezinárodní ochranu, jehož relokace byla navrhována, aniž byl ohrožen cíl těchto rozhodnutí spočívající v zajištění efektivní a rychlé relokace značného počtu žadatelů s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany za účelem zmírnění velkého tlaku, kterému byl vystaven řecký a italský azylový systém.
- 172 Důvody, které Polská republika a Maďarsko uplatňují na svoji obranu a které vycházejí z článku 72 SFEU, ve spojení s čl. 4 odst. 2 SEU, tedy musí být zamítnuty.

K důvodu, který na svoji obranu uplatňuje Česká republika a který vychází z nefunkčnosti a neúčinnosti relokačního mechanismu upraveného v rozhodnutích 2015/1523 a 2015/1601 při jeho uplatňování v praxi

Argumentace účastnic řízení

- 173 Česká republika tvrdí, že její rozhodnutí neuplatňovat rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 bylo odůvodněno tím, že se relokační mechanismus, jak byl upraven v těchto rozhodnutích, při uplatňování v praxi ukázal jako z velké části nefunkční a neúčinný, a to zejména z důvodu systematického nedostatku součinnosti ze strany řeckých a italských orgánů nebo proto, že v Řecku a v Itálii nebyli v okamžiku přijetí závazků k relokaci ve skutečnosti žádní žadatelé o mezinárodní ochranu, kteří by měli být přemístěni, což dokládá nízká úspěšnost tohoto mechanismu co do celkového počtu skutečně provedených relokací.
- 174 S ohledem na nebezpečí pro veřejnou bezpečnost, s nímž je spojena relokace osob potenciálně napojených na náboženský extremismus, je podle České republiky nutno zajistit, aby se každý členský stát relokace mohl podle čl. 4 odst. 2 SEU, a konkrétně podle článku 72 SFEU chránit. Tato zásada se podle České republiky odráží i v čl. 5 odst. 7 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601. Relokační mechanismus však při svém uplatňování v praxi takovou ochranu veřejné bezpečnosti nezajišťoval, a to zejména kvůli absenci dostatečných informací o dotčených osobách a nemožnosti provádět bezpečnostní pohovory, ačkoliv se jednalo o podmínky nezbytné pro ověření, že tyto osoby nepředstavují nebezpečí pro národní bezpečnost či veřejný pořádek členského státu relokace.
- 175 Z toho podle České republiky vyplývá, že přijetí závazků k relokaci podle čl. 5 odst. 2 těchto rozhodnutí bylo ryze formálním úkonem, kterým nemohlo být dosaženo cíle skutečné relokace, jež uvedená rozhodnutí sledovala.
- 176 Česká republika tudíž raději soustředila své úsilí na podpůrná opatření, která jsou efektivnější než relokace – bilaterálně i na úrovni Unie poskytuje finanční, technickou či personální pomoc nejvíce zasaženým třetím zemím a členským státům, které se nacházejí v první linii hromadného přílivu osob s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany.

177 Komise s těmito argumenty nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

- 178 Nejprve je třeba připomenout – jak již byl uvedeno v bodě 31 tohoto rozsudku – že dne 5. června 2017 přijala Česká republika usnesení vlády č. 439, ve kterém tento členský stát rozhodl o pozastavení plnění svých závazků přijatých na zasedání Evropské rady konaném ve dnech 25. a 26. června 2015, které byly následně formalizovány na zasedání zástupců vlád členských států v Evropské radě dne 20. července 2015 a provedeny rozhodnutím 2015/1523, a o pozastavení plnění svých povinností vycházejících z rozhodnutí 2015/1601 „vzhledem k výraznému zhoršení bezpečnostní situace v [...] [U]ni a s ohledem na zjevnou dysfunkčnost systému relokací“. Je nesporné, že následně v průběhu dob použitelnosti zmíněných rozhodnutí Česká republika od tohoto rozhodnutí o pozastavení plnění svých závazků a povinností neupustila.
- 179 V daném případě Česká republika v rámci své obrany v řízení o nesplnění povinností, které je s ní vedeno, odůvodňuje své rozhodnutí neplnit povinnosti týkající se relokace, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 2 a 4 až 11 rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, úvahami souvisejícími s tím, že relokační mechanismus stanovený v těchto rozhodnutích, a to včetně zvláštního mechanismu upraveného v čl. 5 odst. 4 a 7 těchto rozhodnutí, který měl členskými státy umožnit, aby v rámci řízení o relokaci chránily svoji národní bezpečnost nebo veřejný pořádek, byl při svém uplatňování v praxi nefunkční nebo neúčinný.
- 180 V tomto ohledu nelze připustit, aby členský stát mohl vycházet – a přitom se za tímto účelem nedovolával žádného právního základu zakotveného ve Smlouvách – ze svého jednostranného posouzení údajné neúčinnosti, či dokonce nefunkčnosti relokačního mechanismu stanoveného v uvedených aktech, zejména pokud jde o udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti, aby se vyhnul všem povinnostem týkajícím se relokace, které má podle těchto aktů; v opačném případě by totiž mohlo dojít k ohrožení cíle solidarity, který je s rozhodnutími 2015/1523 a 2015/1601 inherentně spjat, a k narušení závazné povahy těchto aktů.
- 181 Je třeba rovněž připomenout, že jak již bylo zdůrazněno v bodě 80 tohoto rozsudku, zátěž, která vyplývá z dočasných opatření upravených v rozhodnutích 2015/1523 a 2015/1601, musí být vzhledem k tomu, že tato rozhodnutí byla na základě čl. 78 odst. 3 SFEU přijata proto, aby byla Řecké republice a Italské republice poskytnuta podpora pro jejich lepší vyrovnání se s nouzovou situací vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí na jejich území, v zásadě rozložena mezi všechny ostatní členské státy v souladu se zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy, kterou se podle článku 80 SFEU řídí unijní politika v oblasti azylu.
- 182 Praktické problémy při uplatňování rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, na které Česká republika poukazuje, se kromě toho nejeví být problémy ani relokačního mechanismu upraveného v těchto rozhodnutích ani zvláštního mechanismu obsaženého v čl. 5 odst. 4 a 7 těchto rozhodnutí a v souladu s tím, co již bylo připomenuto v bodě 164 tohoto rozsudku, měly být případně řešeny v duchu spolupráce a vzájemné důvěry mezi orgány členských států, v jejichž prospěch relokace probíhala, a orgány členských států relokace, který musí převládat v řízení o relokaci upraveném v článku 5 uvedených rozhodnutí.
- 183 Jiným členskými státy údajná neúčinnost nebo nefunkčnost relokačního mechanismu nebránila v přijímání závazků k relokaci v pravidelných intervalech a ve skutečném provádění relokací žadatelů o mezinárodní ochranu po celou dobu použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 a ještě výrazněji na konci těchto období v reakci na výzvu Komise obsaženou v jejích měsíčních zprávách o relokaci a přesídlování, aby bylo před koncem uvedených dob tempo relokací zrychleno.

- 184 Některé praktické problémy, na které Česká republika poukazuje, kromě toho souvisejí se skutečností – již připomenutou v bodech 95 a 163 tohoto rozsudku – že relokace tak značného počtu osob, s níž počítala rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601, je nebývalou a složitou operací, jejíž příprava i realizace si vyžádá čas, než dosáhne konkrétních výsledků, zejména pokud jde o administrativní koordinaci mezi členskými státy.
- 185 V tomto ohledu je třeba rovněž připomenout – jak již bylo uvedeno v bodě 166 tohoto rozsudku – že během dob použitelnosti rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 bylo řízení o relokaci především za účelem řešení praktických problémů, o nichž se Česká republika zmiňuje, do jisté míry upraveno. V této souvislosti šlo zejména o možnost členských států relokace provádět v Řecku a v Itálii před relokací žadatelů o mezinárodní ochranu další bezpečnostní kontroly, jakož i o možnost členských států, která platila od 1. prosince 2016, požádat o pomoc při provádění těchto dalších bezpečnostních kontrol v Itálii Europol.
- 186 Konečně musí být odmítnut i argument České republiky, že raději podpořila Řeckou republiku a Italskou republiku coby členské státy nacházející se v první linii, jakož i některé třetí země, tak, že jim poskytla pomoc v jiné formě než ve formě relokací.
- 187 Vzhledem k tomu, že rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601 byla od okamžiku svého přijetí a po dobu své použitelnosti pro Českou republiku závazná, byl tento členský stát povinen plnit povinnosti týkající se relokace stanovené v těchto rozhodnutích bez ohledu to, že Řecké republiky a Italské republiky poskytoval jiné druhy podpory, i když měly také zmírnit tlak vyvíjený na azylové systémy těchto dvou členských států nacházejících se v první linii. Je ostatně třeba poznamenat, že některé druhy podpory byly stanoveny v uvedených rozhodnutích nebo v jiných aktech přijatých na unijní úrovni. Poskytováním takové podpory nemohlo být v žádném případě nahrazeno plnění povinností vyplývajících z rozhodnutí 2015/1523 a 2015/1601.
- 188 Z toho vyplývá, že důvod, který Česká republika uplatňuje na svoji obranu a který vychází z údajné nefunkčnosti a neúčinnosti relokačního mechanismu upraveného v rozhodnutích 2015/1523 a 2015/1601, musí být zamítnut.
- 189 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba určit, že:
- Polská republika tím, že v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, neoznamovala náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na její území, neplnila ode dne 16. března 2016 povinnosti, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 těchto rozhodnutí;
 - Maďarsko tím, že v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, neoznamovalo náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na jeho území, neplnilo ode dne 25. prosince 2015 povinnosti, které pro něj vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro něj vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 tohoto rozhodnutí, a
 - Česká republika tím, že v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, neoznamovala náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na její území, neplnila ode dne 13. srpna 2016 povinnosti, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 těchto rozhodnutí.

K nákladům řízení

- 190 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Podle čl. 140 odst. 1 jednacího řádu nesou členské státy, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, vlastní náklady řízení.
- 191 Vzhledem k tomu, že Komise ve věci C-715/17 požadovala náhradu nákladů řízení a Polská republika neměla ve věci úspěch, je důvodné poslezně uvedené uložit, aby nesla vlastní náklady řízení a nahradila náklady řízení vynaložené Komisí. Je třeba rozhodnout, že Česká republika a Maďarsko, které v této věci vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci na podporu Polské republiky, ponесou vlastní náklady řízení.
- 192 Vzhledem k tomu, že Komise ve věci C-718/17 požadovala náhradu nákladů řízení a Maďarsko nemělo ve věci úspěch, je důvodné mu uložit, aby neslo vlastní náklady řízení a nahradilo náklady řízení vynaložené Komisí. Je třeba rozhodnout, že Česká republika a Polská republika, které v této věci vstoupily do řízení jako vedlejší účastnice na podporu Maďarska, ponесou vlastní náklady řízení.
- 193 Vzhledem k tomu, že Komise ve věci C-719/17 požadovala náhradu nákladů řízení a Česká republika neměla ve věci úspěch, je důvodné poslezně uvedené uložit, aby nesla vlastní náklady řízení a nahradila náklady řízení vynaložené Komisí. Je třeba rozhodnout, že Maďarsko a Polská republika, které v této věci vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci na podporu České republiky, ponесou vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) **Věci C-715/17, C-718/17 a C-719/17 se spojují pro účely rozsudku.**
- 2) **Polská republika tím, že v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, neoznamovala náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na její území, neplnila ode dne 16. března 2016 povinnosti, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí Rady (EU) 2015/1523 ze dne 14. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka, a z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí Rady (EU) 2015/1601 ze dne 22. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 těchto rozhodnutí.**
- 3) **Maďarsko tím, že v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, neoznamovalo náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na jeho území, neplnilo ode dne 25. prosince 2015 povinnosti, které pro něj vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro něj vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 tohoto rozhodnutí.**
- 4) **Česká republika tím, že v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, neoznamovala náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na její území, neplnila ode dne 13. srpna 2016 povinnosti, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1523 a z čl. 5 odst. 2 rozhodnutí 2015/1601, a tedy ani další povinnosti týkající se relokace, které pro ni vyplývaly z čl. 5 odst. 4 až 11 těchto rozhodnutí.**
- 5) **Polská republika ponесе vlastní náklady řízení ve věcech C-715/17, C-718/17 a C-719/17 a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí ve věci C-715/17.**
- 6) **Maďarsko ponесе vlastní náklady řízení ve věcech C-715/17, C-718/17 a C-719/17 a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí ve věci C-718/17.**

7) Česká republika ponese vlastní náklady řízení ve věcech C-715/17, C-718/17 a C-719/17 a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí ve věci C-719/17.

Prechal

Lenaerts

Rossi

Malenovský

Biltgen

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 2. dubna 2020.

Vedoucí soudní kanceláře
A. Calot Escobar

Předsedkyně třetího senátu
A. Prechal